

Veiklos ataskaita 2022 m.

TURINYS

Ižangos žodis	3
Kalendorius	4
Iššūkiai	6
Trumpai apie strategiją NEOS	9
Kokybės vadyba / Duomenų ir informacijos sauga.....	10
Partnerysčių valdymas	11
Trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo naujovės	13
Klientų apklausa apie paslaugas	14
Darbo rinkos tendencijos	15
Atvejo vadyba	17
Parama mokymuisi	18
Aukštą pridėtinę vertę kuriančios savybės	19
Pagalba nedirbantiems gyventojams	21
Jaunimo užimtumo didinimas	25
Regioniniai karjeros centrai	26
Rizikos vertinimu grįsti patikrinimai ir stebėseną	27
Teisės aktų tobulinimas	29
Turto valdymas / Finansų valdymas ir apskaita	30
EURES – laisvas asmenų judėjimas Europoje	31
Tarptautinė komunikacija	32
Išorės ir vidaus komunikacija	33

Įsimintinų įvykių ir sprendimų metai

2022 metai išliks mūsų atmintyje dėl keturių svarbių įvykių. Jie prasidėjo nuo kokybinės procesų ir paslaugų peržiūros, išorinio sertifikavimo audito, tačiau visa tai tapo mažiau svarbu po vasario 24-osios. Į Lietuvą netrukus plūstelėjo nuo karo bėgantys Ukrainos žmonės. Ši humanitarinė krizė netrukus parodė, kad Užimtumo tarnyba per 2020 ir 2021 metus valdydama su pandemija susijusius iššūkius buvo jau pasiruošusi. Niekam net nekilo abejonių, ar susidorosime. Visi suprato – reikia veikti greitai, adekvačiai, atsakyti perteklinių veiksmų, kad būtų galima spręsti tai, kas tuo metu buvo svarbiausia. Padėti Ukrainos žmonėms.

Išryškėjo dar vienas svarbus požymis – tai institucijos pasitikėjimas savo jėgomis. Krizės pradžioje sugebėta vos per savaitę veikiant išvien su darbdaviais surinkti 7 tūkstančius laisvų darbo vietų pasiūlymų ukrainiečiams. Apie tokius dalykus nebuvo įmanoma net svajoti dar 2019 metais, ko gero, ir 2020-aisiais kažin ar būtų pavykę. Tačiau per pandemiją išsiugdytas pasitikėjimas, glaudūs ryšiai su įmonėmis padėjo reaguoti maksimaliai greitai ir efektyviai.

Svarbu ir tai, kad pavyko nesukoncentruoti atvykstančiųjų vien tik didžiuosiuose šalies miestuose. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais ukrainiečiams buvo sukurtos sąlygos gauti darbo įvairiuose regionuose.

2022 metai buvo ir didelių pokyčių darbo rinkoje metai. Visų pirma reforma, susijusi su negalią turinčių žmonių įsitraukimu į atvirą darbo rinką. Apie tai buvo kalbama daug metų, tačiau padaryta tik pernai. Socialinės įmonės savo vaidmenį jau yra atlikusios, o jų veikla – jau praradusi prasmę. Vis dažniau neįgaliųjų sąskaita buvo siekiama sumažinti veiklos kaštus, turėti supaprastintas, lengvatinės sąlygas dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose ir panašiai. Tai tik dar labiau skatino neįgaliųjų atskirtį.

2023-ieji bus virsmo metai, o permainų šioje srityje pasekmes pamatysime dar ne šiais, bet jau kitais metais arba galbūt dar vėliau, kai bus pasikeitusios principinės rinkos dalyvių nuostatos. Tai, kad neliko atskirtos darbo rinkos yra didžiulis ir svarbus žingsnis į priekį. Mūsų laukia dveji nuostatų metai: kviesime negalią neturinčius žmones labiau pasitikėti įstaiga. Permainos jiems sukurs naujas galimybes, kitokias paslaugas ir požiūrį. Kartu su socialiniais partneriais, gerai žinančiais jų poreikius, kviesime visus tuo pasinaudoti.

Pernai fiksavome nuosekliai mažėjantį nedarbą, kuris nusileido į žemesnį nei iki pandemijos buvusį lygį. Tai – dar vienos reformos esmė ir pasekmė. Nuo liepos 1-osios įsigaliojo Užimtumo įstatymo pasikeitimai, padėję pagrindą kokybiškai naujam veiklos etapui ir partnerystei. Nebėra „jūsų“ ir „mūsų“ problemų – tai pakeitė susitelkimas sprendžiant bendras problemas. Kiekviename regione, kiekvienoje savivaldybėje yra mūsų visų žmonės, su kuriais dalindamiesi atsakomybe bei partneryste turime dirbti.

2022 metus Užimtumo tarnybai primins ir patvirtinta įstaigos strategija, kurią pavadino „Neos“ vardu. Dirbo visa komanda, sudėliojome visu taškus ant i. Reforma, darbas su klientais, krizių valdymas, atsparumo elementai, efektyvios ir valdomos partnerystės – visa tai ir gerokai daugiau surašyta šiame dokumente, kuriame didelis dėmesys skiriamas ir vidaus procesams, nes Užimtumo tarnyboje dirbantis žmogus mums yra tiek pat svarbus, kaip ir mūsų paslaugų besikreipiantis klientas.

Per krizes įgyta patirtis, pasitikėjimas savimi, pirmą kartą sukurta veiklos strategija ir subalansuotų rodiklių sistema – tai yra kertiniai akmenys, kurie padės Užimtumo tarnybai ateityje dar geriau susidoroti su kasdieniais darbais ir nenumatytais iššūkiais.

Inga Balnanosienė

SAUSIS

→ Pagal ES finansuojamą paramos teikimo projektą, tęsiama ekspertinė parama Albanijos Respublikos nacionalinei užimtumo ir įgūdžių agentūrai.

VASARIS

→ Organizuotas nuotolinis renginys užsienyje gyvenantiems lietuviams „Sugrįžk į Lietuvą be streso“.

→ Darbo mugė „Lietuvos diena“ – virtualioje erdvėje susitiko Lietuvos darbdaviai ir ES/EEE šalių narių piliečiai, kurie domėjosi darbu Lietuvoje.

→ Įsigaliojo Darbuotojo adaptacijos proceso tvarkos aprašas – Užimtumo tarnyboje įdarbinamam darbuotojui taikomas vieno mėnesio adaptacijos procesas, paskiriamas mentorius.

KOVAS

→ „Litexpo“ parodoje „Karjera ir studijos 2022“ Užimtumo tarnybos stende konsultuota apie profesinį orientavimą ir verslo kūrimą, ir pakviesti verslo atstovai dalijosi savo praktikomis ir iššūkiais.

→ Pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas su Albanijos Respublikos nacionaline užimtumo ir įgūdžių agentūra dėl tolesnio bendradarbiavimo.

→ Socialinės įmonės pradėjo administruoti kompetencijų centras Vilniuje.

→ Nuo karo bėgantys į Lietuvą atvykę ukrainiečiai atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti ar sprendimą dėl darbo atitikties. Juos įdarbinti ketinantys šalies darbdaviai neturi kreiptis į Užimtumo tarnybą dėl leidimų dirbti išdavimo.

BALANDIS

→ Vokietijoje projekto Erasmus+ „Included Education“ partnerių susitikime pasidalinta gerosiomis jaunimo darbuotojų praktikomis.

→ Šiauliuose organizuota pirmoji kontaktų mugė „Renkuosi darbą Šiauliuose“ daugiau nei 100 Ukrainos karo pabėgėlių.

→ Klaipėdos klientų aptarnavimo departamento kartu su miesto savivaldybe ir „VšĮ Klaipėda ID“ rengtose kontaktų mugėse Ukrainos piliečiams dalyvavo pramonės ir paslaugų sektoriaus įmonės.

→ Organizuotas kontaktinis informacinis renginys Airijoje gyvenantiems lietuviams „Susikrauk lagaminą į Lietuvą“, kur supažindinta su grįžtamosios migracijos iniciatyva „Gal į Lietuvą?“.

GEGUŽĖ

→ Užimtumo tarnyboje nebeteikiama registracijos paslauga telefonu, atšaukus ekstremaliąją situaciją Lietuvoje.

→ Atlikta ukrainiečių apklausa norint išsiaiškinti jų demografines charakteristikas, lūkesčius, ateities planus ir įvertinti jų nuomonę apie mūsų teikiamas paslaugas.

→ Azerbaidžano valstybinės užimtumo tarnybos atstovai nuotoliniame seminare supažindinti su paslaugomis jaunimui.

→ Bendradarbiaujant su Lietuvių gestų kalbos vertimo centru klausos negalią turintys klientai Užimtumo tarnyboje aptarnaujami sklandžiau – prisijungę per nuotolį, gestų kalbos vertėjai specialistų informaciją išverčia ir įgarsina klausos negalią turinčiam žmogui.

BIRŽELIS

→ Įkurtas aukštos kvalifikacijos atrankų kompetencijų centras organizuos aukštos kvalifikacijos darbuotojų atrankas.

→ Kartu su partneriais „Renkuosi Lietuvą“ surengtas užsienyje gyvenantiems lietuviams nuotolinis seminaras apie galimybes grįžtantiems į Lietuvą.

→ Europos darbo institucijos (ELA) organizuotame EURES tinklo gerųjų patirčių dalinimosi renginyje „EURESinAction“ – pristatyta Lietuvos patirtis perkelti nedarbo socialinio draudimo išmokas Europoje.

→ Susitikimuose su Anglijoje ir Škotijoje gyvenančiomis lietuvių bendruomenėmis pristatyta grįžtamosios migracijos iniciatyva „Gal į Lietuvą?“.

LIEPA

→ Įgyvendinti užimtumo reformos pokyčiai: keičiasi klientų identifikavimo tvarka Užimtumo tarnyboje; dirbantieji gali dalyvauti beveik visose paramos mokymuisi priemonėse; lietuvių kalbos gali mokytis užsieniečiai; numatyta atvykimo išmoka aukštos kvalifikacijos darbuotojams, teisę gauti išmoką turi ir darbdavys, įdarbinęs iš užsienio pritrauktą darbuotoją, turintį teisę gauti atvykimo išmoką.

→ Užimtumo tarnybos klientai ir toliau aptarnaujami įprasta tvarka – ir kontaktiniu, ir nuotoliniu būdu. Šiais būdais, atšaukus karantiną Lietuvoje, teikiamos darbo rinkos paslaugos nuo 2021 m. liepos 1 d.

→ Priimtas Socialinių įmonių įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymas, pagal kurį nuo 2023 m. sausio 1 d. nebelieka socialinių įmonių statuso ir su tuo susijusios valstybės pagalbos. Priimtas Užimtumo įstatymo pakeitimas, kuriame nustatant papildomas priemones visiems darbdaviams, įdarbinantiems neįgaliuosius.

RUGPJŪTIS

→ Įsigaliojo trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo naujovės: darbdaviai, norintys įdarbinti užsieniečius, gali pasirinkti tik vieną iš nurodytų trijų alternatyvų; įdarbinantys aukštą profesinę kvalifikaciją turinčius užsieniečius, visais atvejais atleisti nuo pareigos Užimtumo tarnyboje gauti sprendimą dėl darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams;

→ Nuotoliniai atvejo vadybos mokymai – teorinės ir praktinės žinios atvejo vadybininkams, teikiantiems ribotų įsidarbinimo galimybių asmenims paslaugas, skirtas kompleksinių problemų turinčių asmenų užimtumui didinti.

→ Standartizuojamas darbo rinkos paslaugų teikimas darbo ieškantiems asmenims, patvirtinta darbo rinkos paslaugų teikimo darbo ieškantiems asmenims metodika ir paslaugų standartai.

RUGSĖJIS

→ Užimtumo tarnybos atsakingi darbuotojai lankėsi Baku valstybinėje užimtumo agentūroje pagal bendradarbiavimo susitarime numatytas veiklas 2022 m.

→ Plėtojant Baltijos šalių užimtumo tarnybų bendradarbiavimą dalyvauta abipusio mokymo seminare Latvijoje, kur aptartos paslaugos darbdaviams.

→ Užimtumo tarnyboje lankėsi Turkijos Valstybinės įdarbinimo agentūros (İŞKUR) atstovai.

→ Vilniuje vyko Erasmus+ projekto „Included Education“ partnerių susitikime pristatytos sukurtos metodologijos dalys ir aptarti projekto baigiamieji darbai.

→ Standartizuojamas darbo rinkos paslaugų teikimas darbdaviams – patvirtinta darbo rinkos paslaugų teikimo darbdaviams metodika ir paslaugų standartai.

SPALIS

→ Išrinkta institucijos antroji Darbo taryba pirmą kartą balsuojant elektroniniu būdu.

→ Aukštos kvalifikacijos darbuotojai ir juos iš užsienio pritraukę darbdaviai prašymus dėl išmokų gali teikti per administracinių ir viešųjų paslaugų portalą „Elektroniniai valdžios vartai“.

→ Socialiai atsakingi darbdaviai tik per administracinių ir viešųjų paslaugų portalą – Elektroninius valdžios vartus gali pateikti paraiškas Vietinių užimtumo iniciatyvų (VUI) projektams įgyvendinti.

→ LR Seimo konstitucijos salėje dalyvauta partnerių „Renkuosi Lietuvą“ hibridiniame renginyje ir pristatyta iniciatyva „Gal į Lietuvą?“.

LAPKRITIS

→ Iniciatyva „Gal į Lietuvą?“ pristatyta renginyje Ispanijos Castelló de Rugat miestelyje „Seni mitai, naujos darbo vietos“.

→ Iniciatyva „Gal į Lietuvą?“ pristatyta Visuotiniame Valensijos lietuvių bendruomenės susirinkime.

→ EURES tinklo veikla pristatyta Švietimo mainų ir paramos fondo renginyje „Kartu galime daugiau: ES iniciatyvos + karjeros specialistai“.

→ Šiauliuose vykusioje konferencijoje pristatytas tarptautinio Erasmus+ projektas „Included Education“ ir testuota nauja projekto mokymų programa jaunimo darbuotojams.

GRUODIS

→ Patvirtinta Užimtumo tarnybos strategija „NEOS“, kurios tikslas – didesnis ir tvaresnis gyventojų užimtumas.

→ Visiems Užimtumo tarnybos darbuotojams kontaktiniu ir nuotoliniu būdu vyko procesų valdymo mokymai.

→ Vilniuje įvyko PES Baltic narių susitikimas – seminaras „Komunikacijos vaidmuo ir metodai, skirti įvairioms tikslinėms grupėms“.

→ Patvirtinta užsieniečių kvota 2023 metams, kurie atvyksta į Lietuvą dirbti pagal profesiją, kuri įtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis.

Pagrindiniai metų iššūkiai

Ukrainiečiai – nauja tikslinė klientų grupė

Nuo 2022 m. vasario 24 d. karo Ukrainoje pradžios daugėjant atvykstančių pabėgėlių, Užimtumo tarnyba pradėjo aktyvią komunikaciją – koordinuodama veiksmus su savivaldybėmis, kitomis valdžios institucijomis, socialiniais partneriais ir potencialiais darbdaviais, pasirengė ukrainiečių integracijai į darbo rinką.

Darbdaviai buvo kviečiami įdarbinti ukrainiečius ir darbo pasiūlymuose pažymėti, kad laisvos darbo vietos skirtos ir ukrainiečiams. Nors dabar atvykstančių Ukrainos piliečių srautai sumažėjo, ši komunikacija tebevyksta – iki šiol darbdaviai, registruodami laisvas darbo vietas, gali nurodyti, kad įdarbintų ir ukrainiečius.

Kartu su socialiniais partneriais priimta lengvinančių sprendimų jų greitesnei socializacijai ir įsiliejimui į darbo rinką. Ukrainiečių integracijos problemos sprendžiamos nacionaliniu lygiu bendradarbiaujant su NVO ir darbdavių asociacijomis.

Regionuose aktyviausiai įsitraukė savivaldybės, kurios sprendžia būsto, mokymosi, vaikų ugdymo įstaigų aprūpinimo klausimus. Dažnai karo pabėgėliai turi psichologinių problemų – NVO be visų teikiamų materialinių paslaugų, teikia ir psichologines konsultacijas nemotyvuotiems ir karo palaužtiems pabėgėliams.

Į komandą darbui su ukrainiečiais Užimtumo tarnyboje pirmiausia buvo atrenkami specialistai, įdarbinimo konsultantai, kalbantys rusų ir anglų kalbomis, kad galėtų suteikti kokybiškas paslaugas. Darbuotojai buvo apmokomi, kaip tinkamai bendrauti su psichologiškai pažeidžiamu ir traumą patyrusiu žmogumi. Atvejo vadybininkai turintiems daugiau socialinių ir psichologinių problemų padeda įveikti konkrečias integracijos į darbo rinką kliūtis.

Tarnyboje įdarbinti 5 ukrainiečiai, kurie padėjo angliškai ir rusiškai nekalbantiems karo pabėgėliams susikalbėti gimtąja ukrainiečių kalba. Šios darbuotojų iniciatyviai dalyvavo ir

Tarptautinio migracijos organizacijos tinklo renginiuose, pristatė ukrainiečiams įsidarbinimo, mokymosi, persikvalifikavimo galimybes Lietuvoje.

Padedant Užimtumo tarnybai pernai įdarbinta 11,3 tūkst. ukrainiečių, 250 pradėjo individualią veiklą pagal verslo liudijimą. Daugiau kaip 2,4 tūkst. įsitraukė į aktyvios darbo rinkos politikos priemonės – daugiausiai įdarbinta subsidijuojant – 1,9 tūkst., dar 341 ukrainietis įgis profesijas ir 160 pasinaudojo parama judumui. Lietuvių kalbos mokėsi 93 ukrainiečiai. Sėkmingiausiai Ukrainos karo pabėgėlius įdarbina šalies didžiųjų miestų darbdaviai: Vilniuje (7 tūkst.), Kaune (3 tūkst.), Klaipėdoje (2,7 tūkst.), Šiauliuose (1,2 tūkst.), Panevėžyje (0,9 tūkst.). Užimtumo tarnyboje registruota daugiau kaip 21 tūkst. pabėgėlių ukrainiečių. Didžiąją dalį sudaro moterys ir 30-49 m. amžiaus asmenys.

Pagrindiniai ukrainiečių integracijos į Lietuvos darbo rinką trukdžiai yra socialinės kilmės: mažamečių vaikų ir senyvo amžiaus artimųjų priežiūra, sveikatos būklė ir ribotos galimybės dirbti lanksčiu darbo grafiku) bei ateities planų neapibrėžtumas. Didelė dalis renkasi nekvalifikuotą darbą, kaip laikiną pajamų šaltinį.

Pagrindiniai sėkmės faktoriai ir tęstiniai Užimtumo tarnybos veiksmai sprendžiant ukrainiečių integracijos klausimus:

- aiškos darbo gairės Užimtumo tarnyboje;
- tęsiamos ir stiprinamos verslo ir valstybinio sektoriaus partnerystės konsultuojant apie įsidarbinimo galimybes;
- aktyvus darbdavių įsitraukimas dalyvaujant Užimtumo tarnybos organizuojamose darbo mugėse, ir teikiant darbo pasiūlymus ukrainiečiams;
- aktyvus bendradarbiavimas su savivaldybėmis teikiant pagalbą ir atliepiant ukrainiečių individualius poreikius;
- primenamos Užimtumo tarnyboje galiojančios klientų teisės ir pareigos, siekiant sugrąžinti klientus iš neapibrėžtumo būsenos ir įgalinti priimti reikalingus sprendimus;
- glaudaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo rezultatas: išsamiai teikiama informacija, efektyviai priimami sprendimai, tarpusavio pagalba. →

Užimtumo reforma: darbo rinkai besirengiantys asmenys

Nuo liepos 1 d. įsigaliojo Užimtumo įstatymo pataisos, kurios iš esmės pakeitė šalies užimtumo sistemą – leido identifikuoti nepasirengusius darbo rinkai asmenis, jų įsidarbinimą ribojančias aplinkybes bei įgalino jas šalinti teikiant pagalbą.

Nemažai Tarnyboje registruotų bedarbių vengia dirbti, nes turi skolų, priklausomybių, rūpinasi šeimos nariais, neturi galimybių atvykti į darbo vietą, stokoja motyvacijos ir aktyvumo ieškant darbo arba naujų karjeros galimybių, arba nebeturi socialinių įgūdžių, nes nedirba jau ilgą laiką.

Tokiems asmenims suteikus darbo rinkai besirengiančio asmens statusą, išsaugomos visos socialinės garantijos ir suteikiama teisė gauti visokeriopą kompleksinę pagalbą. Darbo rinkai besirengiantiems asmenims paslaugas ir pagalbą Tarnyboje teikia atvejo vadybininkai kartu su vietos savivaldos institucijų specialistais, socialiniais partneriais ir nevyriausybinėmis organizacijomis.

Nuo liepos 1 d. iki metų pabaigos darbo rinkai besirengiančio asmens statusas suteiktas 26 tūkst. asmenų, jiems paslaugas teikia daugiau kaip 100 atvejo vadybininkų. Užimtumo tarnybos atvejo vadybininkai individualiai vertina kiekvieno tokio asmens situaciją, nustato užimtumą ribojančių

aplinkybių prioritetus (kai jų nustatoma daugiau nei viena), planuoja paslaugas ir pagalbą, vertina suteiktų paslaugų efektyvumą. Suteikus reikalingą pagalbą, daugiau kaip 400 asmenų pernai sugrįžo į darbo rinką – įsidarbino arba pradėjo savarankišką veiklą.

Bedarbio statusą turintiems asmenims skiriamas didesnis dėmesys ir teikiamos labiau individualizuotos paslaugos – aiškiau identifikuojami registracijos Užimtumo tarnyboje tikslai, įsidarbinimą ribojančios aplinkybės, atsirado daugiau galimybių mokytis, tobulinti kvalifikaciją ir ugdyti papildomas kompetencijas.

Nuo liepos 1 d. papildytos tinkamo darbo pasiūlymo sąlygos – įtraukta sąlyga apie darbo užmokestį. Dabar pirmus 3 mėnesius darbo užmokestis turėtų būti ne mažesnis kaip 80 proc. buvusio atlyginimo, o ketvirtą – devintą mėnesiais – 60 proc.

Toks patikslinimas leidžia teikti bedarbiams labiau jų poreikius ir karjeros ambicijas atitinkančius darbo pasiūlymus bei padėti siekti tvaraus užimtumo. Atnaujinta savarankiškos darbo paieškos tvarka – aiškesnės sąlygos ir patogesni rezultatų pateikimo Užimtumo tarnybai būdai. Savarankiška darbo paieška – tai ne tik kiekvieno darbo ieškančio asmens pareiga, tačiau ir galimybė prisiimti atsakomybę už savo profesinę karjerą, ugdyti darbo paieškos įgūdžius, tyrinėti darbo rinką bei priimti naujus iššūkius. →

Pokyčiai neįgaliųjų integracijos srityje

Užimtumo reforma keičia ir negalią turinčių žmonių įdarbinimo sąlygas. Jų dalyvavimą atviroje darbo rinkoje riboja galimybės pasirinkti darbo vietą dėl veikiančio šių asmenų aptarnavimo modelio, kuris sudarė ir nelygias sąlygas šalyje veikiantiems darbdaviams. Todėl priimtas sprendimas nuo 2023 m. sausio 1 d. iš viso atsisakyti socialinių įmonių ir su tuo susijusios valstybės pagalbos priimant Užimtumo įstatymo pakeitimus.

Aktyviai rengtasi būsimiems pokyčiams – viešinama informacija, konsultuojamos socialinės įmonės pabrėžiant, kad šiose įmonėse dirbantys neįgalieji nepraras darbo vietų ir jiems gali būti taikomos Užimtumo įstatyme nustatytos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.

Siekiama, kad valstybės parama ir paslaugos keliautų paskui žmogų, nepriklausomai nuo įmonės statuso. O aktyvios darbo rinkos politikos priemonės – darbo vietos pritaikymas, subsidijos darbo asistento išlaidoms, įdarbinimas subsidijuojant – sukurtų vienodas sąlygas žmonėms su negalia dirbti atviroje darbo rinkoje ir paskatintų darbdavius steigti tvarias darbo vietas, atitinkančias tokių žmonių poreikius ir galimybes.

Pritaikius darbo vietą, nuo 2023 m. sausio suteikiama galimybė gauti darbo asistento subsidiją ne tik bedarbiui, bet ir dirbančiam asmeniui, jam nustačius neįgalumą/ribotą darbingumą ar sumažėjus darbingumo lygiui. Tai – svari parama darbdaviui išlaikyti darbo vietą asmeniui su negalia, sukurti jam saugią darbo aplinką. Atvejo vadybininkai negalią turinčių asmenų įdarbinimo procesuose ypač

suaktyvino darbą su darbdaviais. Įsidarbinti į laisvą ar įsteigtą darbo vietą vadybininkai siūlo atsižvelgiant į jų profesinį pasirengimą, darbo patirtį, pageidavimą bei į jų sveikatos būklę, esant poreikiui, konsultuoja darbdavį dėl darbo vietos ar darbo aplinkos pritaikymo. Nemažai darbdavių vis dar nepasirengę sudaryti specifinių sąlygų neįgaliesiems, jiems trūksta žinių ir komunikacinių gebėjimų.

Permainoms neįgaliųjų įdarbinimo srityje įgyvendinti Tarnyba dalyvavo Neįgaliųjų reikalų departamento inicijuotoje kampanijoje #Jokioskirtumo – šalies darbdaviai buvo skatinami įtraukti žmones su negalia į atvirą darbo rinką ir parodyti, kad nėra skirtumo, su ar be negalios.

VšĮ „Skirtingos Spalvos“ socialinė kampanija „Įgalink“ siekė padėti įvairias negalias turintiems žmonėms tapti darbo rinkos dalimi, dalinosi gerosiomis praktikomis, informavo apie valstybės teikiamą pagalbą pamažu keičiant visuomenės ir darbdavių požiūrį į neįgaliųjų galimybes aktyviai įsilieti į darbo rinką.

Dvejus metus nuosekliai mažėjo socialinių įmonių skaičius dėl Socialinių įmonių įstatymo pakeitimų. 2022 m. jų sumažėjo 12,3 proc. (nuo 106 iki 93) ir 11,9 proc. mažiau šiose įmonėse buvo dirbančių negalią turinčių asmenų (nuo 4,5 tūkst. iki 4 tūkst.).

Pernai Užimtumo tarnyboje registravosi daugiau nei 13 tūkst. asmenų su negalia, daugiau kaip pusė – įsidarbino ar pradėjo savarankišką veiklą. Net 50 proc. išaugo šios tikslinės grupės asmenų dalyvavimas aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse, palyginti su 2021 m. Daugiausiai neįgaliųjų įdarbinta subsidijuojant – 1,2 tūkst., parama mokymuisi pasinaudojo 533, o įsteigtose naujose darbo vietose įdarbinti 207 asmenys.

NEOS. Strategija klientų užimtumui ir tvarumui darbo rinkoje didinti

2022 m. atverstas naujas Tarnybos istorijos lapas. Partneriams, klientams ir visuomenei pristatyta strategija, pavadinta NEOS. Tai – naujasis organizacijos tikslų išdėstymas, paremtas dešimties uždavinių sąryšiu, numatytu įgyvendinti iki 2026 m.

Strategija parengta atsižvelgiant į platesnį Lietuvos ir Europos Sąjungos užimtumo politikos kontekstą ir planavimo dokumentus bei vadovaujantis gerosiomis Europos Sąjungos ir kitų valstybinių užimtumo tarnybų praktikomis. Viso to bendras siekis – kad daugiau žmonių dirbtų ir tvariai augintų savo uždarbį.

Technologijų ir inovacijų progresas, globalizacija, senstanti visuomenė, nykstančios ir naujos profesijos – tai tik dalis iššūkių, kuriuos sprendžiant keičiasi ir mūsų veiklos modelis. Norint suvaldyti kintančią darbo rinką šalyje, nebeužtenka būti tik darbo rinkos paslaugas teikiančia ir aktyvios darbo rinkos priemonės individualiems klientams taikančia organizacija.

Įvardyti keturi strateginiai tikslai:

- Didinti darbo ieškančių asmenų perėjimą į

tvarų užimtumą, įgalinant juos tapti savo karjeros šeimininkais

- Padėti darbdaviams tvariai apsirūpinti darbo jėga, pritraukiant ir užpildant laisvas darbo vietas kvalifikuotais darbuotojais
- Valdyti Užimtumo tarnybos partnerių ekosistemą, sudarant galimybes klientams gauti profesionalią partnerių pagalbą
- Tobulinti Užimtumo tarnybos organizacinius gebėjimus ir veiklos efektyvumą

Įsipareigota atlikti dešimt strateginių uždavinių:

Suinteresuotų šalių perspektyva

1. Valdome prasmingas partnerystes
2. Tvariai mažiname nedarbą
3. Geriname klientų patirtis

Vidinių procesų perspektyva

4. Efektyviai teikiame paslaugas ir priemones
5. Efektyviname procesus ir diegiame inovacijas

Tobulėjimo ir plėtros perspektyva

6. Keliame darbuotojų kompetencijas
7. Didiname darbuotojų įsitraukimą
8. Įgyvendiname skaitmeninę transformaciją

Efektyvumo perspektyva

9. Priimame įrodymais grįstus sprendimus
10. Efektyviai valdome išteklius

Kokybės vadyba

Siekiant patenkinti klientų reikalavimus ir viršyti jų lūkesčius, veikloje vadovaujamosi ne tik reglamentuojančiais teisės aktais, bet ir LST EN ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ standarto nuostatomis. Dėmesys sutelktas į procesų dokumentaciją, valdymą, stebėjimą, matavimą bei procesų rezultatų gerinimą.

2022 m. surengti trys kokybės vadybos sistemos (KVS) rezultatyvumo vertinimo pristatymai, kuriuose aptarti auditų, klientų patenkinimo paslaugomis apklausų rezultatai, vadybos vertinamosios analizės (VVA) pridėtinė vertė, kiti organizacijai aktualūs klausimai.

Atlikti 6 procesų/veiklų vidaus auditai: tarptautinis bendradarbiavimas, EURES paslaugos, viešieji pirkimai, parama mokymuisi, remiamas įdarbinimas, užimtumo rėmimo komandų veikla. Pateiktos 34 rekomendacijos veiklai gerinti. Atsižvelgiant į organizacijos strateginius prioritetus ir svarbiausius kokybės valdymo principus, papildyta kokybės politika ir kokybės tikslai 2022–2024 m. Atnaujinti KVS dokumentai, atlikta pagrindinio dokumento – Užimtumo tarnybos Kokybės vadovo peržiūra ir atnaujinimas.

Darbuotojai skatinami teikti pasiūlymus veiklos kokybei gerinti – per metus užregistruoti 64 veiklos gerinimo pasiūlymai. Daugiausiai jų buvo dėl informacinių sistemų patobulinimo (37), Užimtumo įstatymo, kitų teisės aktų pakeitimų, darbo organizavimo aprašų, tvarkų parengimo, atnaujinimo bei metodinės medžiagos parengimo (16), interneto svetainės turinio peržiūros ir atnaujinimo (5), vidiniame tinkle skelbiamos informacijos paskelbimo, peržiūros (3) ir kt. Visi pasiūlymai išanalizuoti, įvertinti ir numatyti gerinimo veiksmai.

Siekiant padėti procesų savininkams suvokti procesų kuriamos vertės svarbą Tarnyboje, parengtos Procesų savininkų veiklos gairės. Gruodžio mėnesį vyko procesinio požiūrio supratimo ir taikymo organizacijos veikloje mokymai, kuriuose dalyvavo visi procesų savininkai. PES kokybės vadybos darbo grupės susitikime pristatyta Lietuvos Užimtumo tarnyboje taikoma kokybės vadybos sistema pagal ISO 9001:2015. 2022 m. vasarą Užimtumo tarnyba tapo Lietuvos kokybės vadybos ir inovacijų asociacijos nare.

Duomenų ir informacijos sauga

Duomenų sauga – tai techninės ir organizacinės priemonės saugiai tvarkyti asmens duomenis užtikrinant jų konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą. Asmens duomenys sudaro didžiąją dalį visos Tarnybos tvarkomos informacijos.

Kibernetinio saugumo užtikrinimas – pažangios ir socialiai atsakingos įstaigos būtinybė. Tai nėra baigtinis procesas ir nėra šimtaprocentinės apsaugos nuo visų galimų kibernetinių įvykių.

2022 m. atnaujinta informacinių sistemų saugos nuostatų ir saugos politiką įgyvendinanti dokumentacija – pakeitimai atlikti atsižvelgiant į Užimtumo tarnybos IT infrastruktūros perkėlimą į valstybinius duomenų centrus bei įsitraukimą į saugųjį valstybinį duomenų perdavimo tinklą.

Patvirtintas informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarkos aprašas. Metų pabaigoje pasirašyta sutartis su informacinių sistemų audito paslaugos tiekėju dėl Tarnybos IT duomenų saugos atitikties ir IT duomenų saugos rizikos įvertinimo atlikimo.

2022 m. buvo analizuojama, kaip pagerinti kibernetinių grėsmių stebėseną, jų aptikimą, užkardymą, incidentų ištyrimą ir į juos reaguojimą.

Partnerystės valdymas

Nacionaliniu ir regioniniu lygiu tęsiamas bendradarbiavimas su 1084 socialiniais partneriais. Partnerystės plėtojamos įvairiomis kryptimis su valstybinėmis institucijomis, darbdavių, švietimo ir studentų organizacijomis, įkalimo, probacijos įstaigomis, profesinėmis sąjungomis, asociacijomis. Dalyvauta įvairiuose bendruose pilotiniuose projektuose.

Skatinant užimtumą bendradarbiaujama su nevyriausybėmis organizacijomis, psichikos ir sveikatos, krizių centrais, bendruomeniniais šeimos namais, neįgalųjų draugijomis, jaunimo organizacijomis, kuriamas paslaugų tinklas.

Projektas „Socialinių paslaugų žemėlapis“, pradėtas 2021 m., įtraukia vis daugiau Tarybos socialinių partnerių, kurie teikia įvairią pagalbą specifinių problemų turintiems klientams skirtingose srityse.

Organizacijos ir įstaigos yra kviečiamos teikti savo duomenis žemėlapio duomenų bazėje. 2022 m. Socialinių paslaugų žemėlapyje užregistruotas 191 socialinis partneris.

Didinant darbo ieškančių asmenų finansinį raštingumą kartu su Valstybine mokesčių inspekcija (VMI) ir „Sodra“ organizuojami seminarai „Verslo liudijimas ir individuali veikla pagal pažymą“, taip pat Mažųjų bendrijų aktualiais klausimais. Bendruose seminaruose dalyvavo 914 darbo ieškančių asmenų. Kito partnerio – „Finansinių sprendimų agentūra“ seminaruose buvo daugiau nei 1,2 tūkst. dalyvių iš visos šalies.

Atnaujintas bendradarbiavimo susitarimas su VšĮ „Investuok Lietuvoje“, kuriuo siekiama didinti regioninę plėtrą įgyvendinant aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų priemonę, užsienio investuotojams suteikiant kokybišką ir efektyvų aptarnavimą bei teikiant darbo rinkos paslaugas.

Regioniniu lygiu klientų aptarnavimo departamentai bendradarbiauja ir organizuoja renginius su vietos savivaldomis, socialiniais partneriais bei rajono verslininkais. →

Klaipėdos klientų aptarnavimo departamentas kartu su Klaipėdos miesto savivaldybe bei VšĮ „Klaipėda ID“ vienas pirmųjų šalyje organizavo kontaktų mugę Ukrainos piliečiams. Renginyje darbdaviai iš pramonės ir paslaugų sektoriaus pristatė savo veiklą, o su susidomėjusiais ukrainiečiais aptarti siūlomo darbo pozicijas darbdaviai susitiko atskiram pokalbiui. Klaipėdos regione kontaktų mugės ukrainiečiams buvo nuolat organizuojamos.

Šiauliuose metų pabaigoje vyko susitikimas – diskusija „Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo paslaugų teikimo galimybės“. Profesijų poreikį išsakė verslo asociacijų atstovai – Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų atstovai bei Šiaulių pramonininkų asociacijai priklausančios įmonės. Kokios galimybės atliepti verslo poreikius rengiant aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų bei kompetencijų specialistus pristatė Vilniaus universiteto Šiaulių akademija ir Šiaulių valstybinė kolegija.

Trišalė taryba

Viena svarbesnių bendradarbiavimo su socialiniais partneriais ir darbdaviais formų aptariant užimtumo didinimo klausimus ir bendras veiklos kryptis, yra Trišalė taryba prie Užimtumo tarnybos. Pernai ji rinkosi į du posėdžius. Pirmajame birželio 21 d. išrinktas naujas Trišalės tarybos pirmininkas 2022 m. Tai – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės vadovė Kristina Maksvytienė.

Posėdyje pristatytas naujas klientų aptarnavimo modelis, ukrainiečių integracija į darbo rinką ir Tarnybos iššūkiai šiose srityse.

Antrajame Trišalės tarybos susitikime patvirtintas Klientų aptarnavimo departamentų atrinktas vietinių užimtumo iniciatyvų (VUI) paraiškų projektų sąrašas. Apžvelgus Užimtumo didinimo programų pakeitimus nuo 2023 m. sausio 1 d., pritarta Tarnybos parengtoms rekomendacijoms savivaldybėms dėl jų Užimtumo didinimo programų 2023 m. rengimo. Trišalė taryba supažinta su Užimtumo tarnybos strategija.

Užimtumo taryba prie Užimtumo tarnybos

Užimtumo tarybos nariai posėdžiavo du kartus. Gegužės 31 d. išrinkta naujoji Tarybos pirmininkė, Lietuvos darbdavių atstovė, Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė – Aurelija Maldutytė. Pristatytas naujas klientų aptarnavimo modelis po Užimtumo įstatymo pakeitimų, pasidalinta informacija apie ukrainiečių integracijos į darbo rinką problemas ir Užimtumo tarnybos veiksmus.

Antrajame nuotoliniame posėdyje lapkričio 8 d. susipažinta su darbo rinkai besirengiantiems asmenims skirtomis metodikomis ir darbo kryptimis, įgyvendinus naująjį klientų aptarnavimo modelį nuo 2022 m. liepos 1 d., taip pat numatomi pasikeitimai skatinant asmenų su negalia užimtumą darbo rinkoje.

Trečiųjų šalių piliečių įdarbinimas

Nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojo pakeitimai trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo srityje. Vietoj anksčiau dviejų privalomų reikalavimų įdarbinant trečiųjų šalių pilietį, darbdaviai gali rinktis vieną iš trijų alternatyvų – įdarbinti užsienietį, turintį reikiamą kvalifikaciją, susijusią su atliktinu darbu, ar turintį ne mažesnę kaip vienerių metų darbo patirtį per pastaruosius 3 metus, ar įsipareigoti užsieniečiui mokėti darbo užmokestį, ne mažesnę nei Valstybės duomenų agentūros paskutinis paskelbtas kalendorinių metų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis).

- Atsirado galimybė leidimą dirbti šalyje išduoti neteisėtai valstybės sieną kirtusiems užsieniečiams ir daliai prieglobsčio prašytojų, suteikiant jiems galimybę įsidarbinti net ir neturint kvalifikacijos ir darbo patirties.
- Laikinojo įdarbinimo įmonėms suteikta teisė teikti prašymus priimti sprendimus dėl užsieniečio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams. Iki 2022 metų pabaigos minėtus prašymus pateikė 5 laikinojo įdarbinimo įmonės, priimti 35 teigiami sprendimai.
- Palengvintos aukštos kvalifikacijos užsieniečių įdarbinimo sąlygos. Darbdaviai, ketinantys įdarbinti aukštą profesinę kvalifikaciją turinčius užsieniečius, visais atvejais buvo atleisti nuo pareigos Tarnyboje gauti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams. Todėl sprendimai buvo išduodami nuo 2022 m. sausio 1 d. iki liepos 31 d.

Užsieniečių įdarbinimo tendencijos

Nepaisant naujovių įdarbinant aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečius, pernai išaugo darbdavių, ketinančių įdarbinti tokius užsieniečius, skaičius. Pernai per septynis mėnesius Tarnyba priėmė 293 sprendimus dėl užsieniečio aukštos profesinės kvalifikacijos

reikalaujančio darbo atitikties. Tai – beveik 4 kartus daugiau nei 2020 m. (75) ir 1,2 karto – nei 2021 m. (253). Didžioji sprendimų dalis buvo priimta užsieniečiams, ketinantiems dirbti projekto vadovais, rinkodaros, produkto, pardavimo vadybininkais, teisininkais.

2022 m. kvotos užsieniečiams įdarbinti buvo padidintos, kai nereikia kreiptis į Užimtumo tarnybą dėl leidimų dirbti. Visgi Tarnyba išdavė 23,3 tūkst. dokumentų, leidžiančių užsieniečiams iš trečiųjų šalių dirbti Lietuvoje, iš jų – 12,5 tūkst. leidimų dirbti ir 10,7 tūkst. sprendimus dėl užsieniečio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams. Tai yra 1,33 karto mažiau nei 2021 m. (31 tūkst.). Mažesnę išduotų dokumentų skaičių sąlygojo vėliau pasibaigusi nustatyta kvota paslaugų sektoriuje, palyginti su 2021 m. Todėl buvo gauta mažiau darbdavių prašymų dėl leidimų dirbti išdavimo ir sprendimų dėl darbo atitikties priėmimo užsieniečiams šiame sektoriuje pagal trūkstančių profesijų sąrašą.

Daugiausiai dokumentų dėl užsieniečių įdarbinimo buvo išduota paslaugų sektoriaus įmonėms (88 proc.), pramonės sektoriaus – 6 proc., statybos sektoriaus – 5 proc., žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės sektoriaus – 1 proc. Suteikta galimybė dirbti užsieniečiams iš 72 valstybių (2021 m. – 64).

Aukštos kvalifikacijos atrankų kompetencijų centras

Strateginių darbdavių aptarnavimo komanda pakeitė pavadinimą ir tapo Aukštos kvalifikacijos atrankų kompetencijų centru. Siekiama daugiau dėmesio skirti aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų atrankoms.

Šiam centrui pavyko pelnyti nacionalinės svarbos darbdavių pasitikėjimą, sėkmingai prisidėti prie inžinerinės srities, automatikos, mechanikos, IT ir kibernetinio saugumo, duomenų analitikos bei kitų aukštą pridėtinę vertę kuriančių specialistų integracijos į darbo rinką. Kompetencijų centro darbuotojai vykdo darbuotojų paieškas visoje šalyje, atlieka pirmines kandidatų atrankas, teikia darbdaviams profesionalias konsultacijas ir pagalbą žmogiškųjų išteklių valdymo srityje.

Klientų apklausa apie paslaugas

2022 m. atlikta anoniminė klientų pasitenkinimo Tarnybos paslaugomis apklausa. Iš viso apklausta daugiau nei 3,7 tūkst. ieškančių darbo asmenų ir 641 darbdavys. Paaiškėjo, kad paslaugomis patenkinti 85,9 proc. asmenų ir 92,5 proc. apklaustų darbdavių.

Gegužę telefonu anonimiškai apklausti 399 pabėgėliai iš Ukrainos, kurie naudojos Tarnybos paslaugomis. 85,8 proc. ukrainiečių buvo jomis patenkinti. Dauguma teigė, kad konsultantai norėjo padėti, tinkamai identifiko ir reagavo į individualius jų poreikius.

Siekiant išsiaiškinti skirtingų klientų grupių poreikius ir lūkesčius, buvo įvertinti interneto svetainės rubrikoje „Jūsų nuomonė“ klientų paliekami įrašai (nuomonės, pasiūlymai) apie įstaigos suteiktas paslaugas.

2022 m. apklausos formą „Jūsų nuomonė“ užpildė 168 asmenų, iš jų – 29 proc. asmenų pateikė atsiliepimą apie konkretų aptarnaujantį specialistą. 39,7 proc. respondentų teigė, kad trūko informacijos apie organizacijos teikiamas paslaugas, 60,7 proc. atsiliepimus palikusių klientų paslaugomis patenkinti. Apklausa yra aktyvi ir jos rezultatai nuolat vertinami.

Klientų konsultavimas

Išsiplėtė konsultacijų spektras klientams – jos teikiamos dar dviem naujais kanalais. Buvusių socialinių įmonių atstovai ir darbuotojai konsultuojami specialiu telefono numeriu +370 665 10 594. Per metus fiksuota 167,7 tūkst. skambučių. Klientų aptarnavimo ir pa-

slaugų valdymo skyriaus specialistai suteikė daugiau nei 160,9 tūkst. konsultacijų telefonu darbo paieškos, užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimo ir kitais integracijos į šalies darbo rinką klausimais. Neatsakyta į 6,8 tūkst. nutrūkusių ar eilėje laukiančių skambučių – jie sudaro 4 proc. visų skambučių. Vidutinis laukimo laikas laukiant konsultacijos – 1,19 min. Vidutinis konsultacijos laikas – 2,27 min.

Dauguma konsultuotų klientų buvo fiziniai asmenys – 101 tūkst. klientų kreipėsi dėl informacijos ieškantiems darbo. Tuo tarpu informacija apie teikiamas paslaugas darbdaviams domėjosi maždaug dvigubai mažiau – 59,9 tūkst. klientų. Dažniausiai asmenys kreipėsi dėl registracijos paslaugos – 43,4 tūkst., nemažai teiravosi dėl veiksmų su bedarbio statusu – 15,7 tūkst. Didėjo besidominčių profesinio mokymo paslaugomis skaičius – tokių buvo 7,8 tūkst. asmenų ir elektroninėmis paslaugomis – 14,5 tūkst.

Darbdavius dažniausiai domino užsieniečių įdarbinimo galimybės ir tvarka (20,2 tūkst.) ir laisvų darbo vietų registravimo klausimai (20 tūkst.). Atsakyta į 18,3 tūkst. elektroninių paklausimų. Daugiausiai – į 5,7 tūkst. paklausimų el. paštu atsakyta ketvirtą ketvirtį. Aktualiausi klausimai susiję su profesiniu mokymu (21 proc.) ir registracija Užimtumoje tarnyboje (18 proc.).

Taip pat atsakyta į 281 skundą. Didžioji dalis skundėsi netinkamu specialistų bendravimu ir nekokybiškomis konsultacijomis. Pirmąjį ketvirtį 40 proc. skundų buvo susiję su aptarnavimo paslaugų kokybe, 27 proc. buvo nepatenkinti registracijos Užimtumo tarnyboje paslauga. Mažiausiai skundų sulaukta dėl remiamo įdarbinimo ir paramos judumui. Ketvirtą metų ketvirtį padidėjo skundų skaičius dėl profesinio mokymo.

Darbo rinkos tendencijos

Aktyvumas darbo rinkoje buvo mažesnis nei po Covid-19 pandemijos suvaržymų atsivėriančiais 2021 m. Laisvų darbo vietų darbdaviai registravo beveik ketvirtadaliu mažiau nei 2021 m., kai fiksuotas darbo pasiūlymų pikiš. Visgi laisvų darbo vietų skaičius išliko didesnis nei prieš pandemiją (2017-2019 m.). Į Tarnybą besikreipiančių bedarbių skaičius, palyginti su 2021 m., padidėjo 18,3 proc. Įtakos tam turėjo ir nuo karo veiksmų Ukrainoje į Lietuvą pasitraukusių asmenų apsisprendimas ieškoti darbo Lietuvoje. Pernai kreipėsi 286,1 tūkst. darbo neturinčių asmenų.

Registruotas nedarbas mažėjo visose savivaldybėse. Didžiausias 2023 m. sausio 1 d. buvo Kalvarijos ir Ignalinos (po 13 proc.), Kazlų Rūdos ir Akmenės (po 11,6 proc.) bei Rokiškio (11,4 proc.) rajonuose. Mažiausias – Neringos (4,6 proc.), Klaipėdos r. (5,1 proc.), Birštono (6 proc.), Elektrėnų (6,6 proc.) ir Kretingos r. (6,7 proc.) savivaldybėse.

Per metus ilgalaikių bedarbių skaičius sumažėjo 32,6 tūkst. (54,3 proc.) ir 2023 m. sausio 1 d. siekė 27,4 tūkst.

Darbo jėgos pasiūla ir paklausa

Per metus įregistruota 274 tūkst. laisvų darbo vietų. Trys ketvirtadaliai – kvalifikuoto darbo

pasiūlymų (42,9 proc.) skirti kvalifikuotiems darbininkams ir įrenginių bei mašinų operatoriams, 17,6 proc. – specialistams, technikams ir vadovams, 13,8 proc. – paslaugų darbuotojams ir pardavėjams).

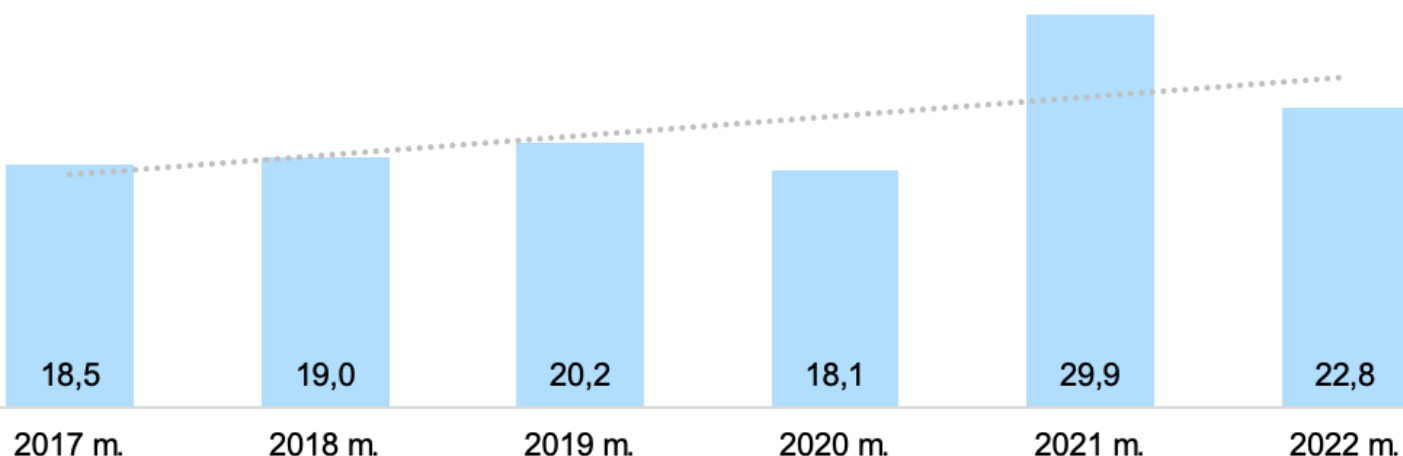
Nepaisant antroje metų pusėje mažėjusio darbo pasiūlymų skaičiaus, vidutinis per mėnesį įregistruojamų laisvų darbo vietų skaičius išliko didesnis nei 2017-2019 m.

Darbo pasiūlymų skaičius didėjo specialistų ir paslaugų darbuotojų grupėse, palyginti su 2021 m. Daugėjo darbo pasiūlymų sveikatos (gydytojams, fizioterapeutams, veterinarams, slaugos specialistams), mokymo specialistams. Geros įsidarbinimo galimybės buvo virėjams, degalinių operatoriams ir mokytojų padėjėjams.

Didžiausia laisvų darbo vietų dalis išlieka kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje (42,9 proc.). Čia laisvų darbo vietų per metus darbdaviai pateikė beveik du kartus daugiau nei registravosi tokio darbo ieškančių asmenų. Gerokai didesnė bedarbių dalis (35 proc.) pageidavo nekvalifikuoto darbo.

Daugiausiai laisvų darbo vietų įregistravo transporto ir saugojimo bei apdirbamosios gamybos įmonės (atitinkamai – 16,5 proc. ir 16,3 proc. visų darbo pasiūlymų). Darbo pasiūlymų skaičius labiausiai augo švietimo, viešojo valdymo, apgyvenimo ir maitinimo paslaugų bei kasybos ir karjerų eksploatavimo veiklos sektoriuose, mažėjo iš transporto ir saugojimo įmonių. →

Per mėnesį įregistruotų laisvų darbo vietų vidurkis, tūkst.

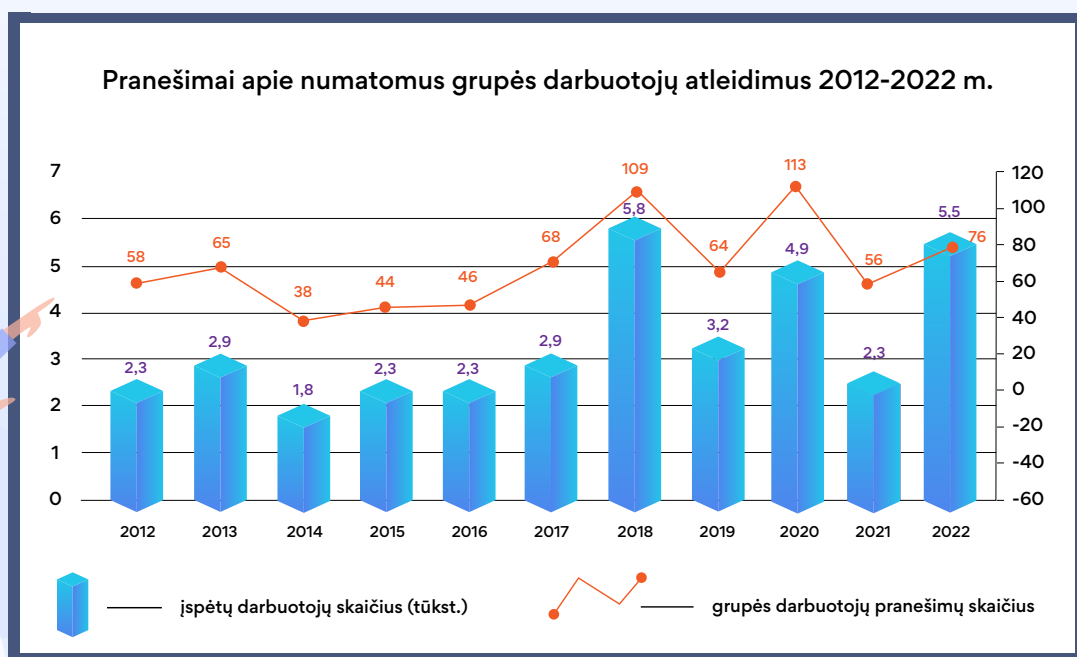
Grupės darbuotojų atleidimai

Pernai gauti 76 pranešimai apie grupės darbuotojų atleidimus ir numatomus atleista 5,5 tūkst. darbuotojų.

Daugiausiai pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus gauta gegužę (13), kai įspėta 2,8 tūkst. dirbančiųjų. Tokį augimą lėmė numatomi atleidimai Lietuvos geležinkelių grupei priklausančiose įmonėse, kurių veiklai įtakos turėjo Vakarų sankcijos Rusijai ir Baltarusijai. Šiai grupei priklausančios įmonės apie numatomą atleidimą įspėjo beveik 2 tūkst. darbuotojų.

Per metus daugiausiai pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus gauta iš apdirbamosios pramonės įmonių (26 arba 34,2 proc.), švietimo (12) bei transporto ir saugojimo (11) veiklą vykdančių įmonių. Daugiausiai darbuotojų numatyta atleisti transporto ir saugojimo (2,5 tūkst.) bei apdirbamosios pramonės (1 tūkst.) sektoriuose.

Didžiausi grupės darbuotojų atleidimai 2022 m. – AB „LTG Cargo“ (1,2 tūkst.), AB Lietuvos paštas (0,6 tūkst.), AB „LTG INFRA“ (0,5 tūkst.), AB „Kaišiadorių paukštynas“ (0,4 tūkst.), AB Lietuvos geležinkeliai (0,3 tūkst.).

Atvejo vadyba

Metų pabaigoje paslaugas ribotų įsidarbinimo galimybių asmenims visoje šalyje teikė 117 atvejo vadybininkų, kurie identifikuoja sunkumų įsidarbinti turinčių asmenų konkrečias problemas (motyvacijos, socialinių įgūdžių stokos, susisiekimo, skolų, specifinius, su negalios pobūdžiu susijusius reikalavimus darbo vietai), siūlo individualius sprendimus, organizuoja paslaugas ir šalina kliūtis užimtumui.

Atvejo vadybininkai dirba visuose teritoriniuose (išskyrus jaunimo užimtumo skyrius) klientų aptarnavimo skyriuose, glaudžiai bendradarbiaudami su karjeros konsultantais ir psichologais. Tikslinė aptarnaujama grupė – vidutinių ir ribotų įsidarbinimo galimybių asmenys su negalia ir darbo rinkai besirenčiantys asmenys.

Atvejo vadybos procesas reikalauja individualaus požiūrio į kiekvieną asmens situaciją, lankstumo, organizacinių įgūdžių, todėl nuolat stiprinamos atvejo vadybininkų komandos kompetencijos. Atvejo vadybininkai į pagalbą šalinant kompleksines kliūtis užimtumui pasitelkia nevyriausybines organizacijas, socialinius partnerius bei vietos savivaldą.

Profesinė reabilitacija

Profesinės reabilitacijos tikslas – padėti negalią turintiems asmenims integruotis į darbo rinką atkuriant jo darbingumą ir įgyjant naujų profesinių kompetencijų bei įsidarbinti.

2022 m. profesinės reabilitacijos programoje pradėjo dalyvauti 334 asmenys, kuriems nustatytas profesinės reabilitacijos poreikis (2021 m. – 298). Negalią turintys žmonės rinkosi 35 modulinės profesinio mokymo programas. Populiariausios – apskaitininko modulinė profesinio mokymo programa (42), socialinio darbuotojo padėjėjo (32), floristo (23), slaugytojo padėjėjo (23), virėjo (21).

Palyginti su 2021 m., gerėjo profesinės reabilitacijos programos efektyvumo vertinimo rezultatai – padidėjo baigusią ir įsidarbinusią profesinės reabilitacijos dalyvių dalis, jie sudarė 73,7 proc.

Net 55,1 proc. dalyvių, praėjus 12 mėn. nuo programos baigimo, išlieka darbo rinkoje.

Šioms paslaugoms panaudota 1253,9 tūkst. Eur. Profesinės reabilitacijos išmokoms – 849,9 tūkst. Eur.

Profesinės reabilitacijos paslaugas teikia 12 įstaigų, siūlančių daugiau kaip 500 profesinio mokymo programų.

Paslaugos kariams ir pareigūnams

Darbdaviams, kurie įdarbina karo prievolinkus, atlikusius nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą, arba karo prievolinkui grįžus dirbti į buvusią darbovietę po nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos atlikimo, skiriama subsidija darbo užmokesčiui.

2022 m. subsidijoms panaudota 939,8 tūkst. Eur už 307 įdarbintus asmenis, vidutiniškai už vieną įdarbintą asmenį išmokėta 3061,09 Eur, subsidijos trukmė – iki 6 mėn. 2021 m. subsidija darbdaviams buvo išmokėta už 348 įdarbintus asmenis.

Vyresnių asmenų sugrąžinimas į darbo rinką

Tarnyboje registruotų vyresnių nei 50 metų asmenų skaičius sumažėjo 17,9 proc. ir 2023 m. sausio 1 d. siekė 61 tūkst. Šioje amžiaus grupėje registruotas nedarbas buvo 10,5 proc. – tai 2,8 proc. punkto mažiau nei 2022 m. pradžioje.

Daugiausiai vyresnių nei 50 asmenų nedirba Kalvarijos (18 proc.), Ignalinos r. (16,9 proc.), Kazlų Rūdos r. (15,3 proc.) savivaldybėse. Mažiausiai – Neringoje (5,6 proc.), Klaipėdos r. (6,2 proc.).

Pernai pagal darbo sutartis pradėjo dirbti 49,1 tūkst. vyresnių nei 50 metų klientų – 8,9 proc. mažiau nei 2021 m. Dar 43,8 tūkst. rinkosi savarankišką veiklą pagal verslo liudijimą –

2,4 proc. daugiau nei prieš metus. Į aktyvios darbo rinkos politikos priemones įsitraukė 14,2 tūkst. šio amžiaus asmenų – beveik du kartus daugiau nei 2021 m. Vyresnio amžiaus asmenys sudarė 32,2 proc. visų dalyvių (2021 m. – 35,9 tūkst.). Daugiausiai tokių klientų pradėjo dalyvauti remiamo įdarbinimo priemonėse (6,2 tūkst.).

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

Net 2,1 karto daugiau darbo ieškančių asmenų dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (43,9 tūkst.), palyginti su 2021 m. Daugiausiai – 16,9 tūkst. suteiktas remiamas užimtumas. Į paramos mokymuisi priemonės įsitraukė 15,2 tūkst. (34,6 proc.) klientų. Parama judumui suteikta 10,7 tūkst. ir parama darbo vietoms steigti – 950 asmenų.

Užimtumo priemonėmis daugiausiai pasinaudojo moterys (52,5 proc.), trečdalį sudarė vyresni nei 50 m. asmenys, ketvirtadalį – jaunimas iki 29 metų ir beveik penktadalį (18,7 proc.) – ilgalaikiai bedarbiai.

Parama mokymuisi

Paramos mokymuisi priemonių grupę sudaro profesinis mokymas, įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį, stažuotė, neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas, o nuo 2022 m. liepos 1 d. ir neformalusis suaugusiųjų švietimas bei aukštos pridėtinės vertės kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas.

Pernai paramos mokymuisi priemonėse dalyvavo 34,6 proc. visų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių. Tai – 2,3 karto daugiau nei 2021 m. Daugiausiai įgijo kvalifikacijas ir kompetencijas arba atnaujino profesinius įgūdžius 45+ asmenys (43,7 proc.), jaunimas iki 29 metų – 26,3 proc. (2021 m. – 30 proc.), vyresni nei 54 m. – 20 proc., (2021 m. – 24 proc.).

Persikvalifikuoti arba įgyti profesiją labiau pagėidavo moterys – 54,5 proc. (4 proc. punkto daugiau nei 2021 m.). Daugiau nei du kartus neįgaliųjų asmenų įgijo naują kvalifikaciją ar kompetenciją nei 2021 m.

Trumpalaikės integracijos rodiklio didžiausias didėjimo pokytis – neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo, profesinio mokymo ir pameistrystės priemonėse. Vertinant ilgalaikės integracijos tendencijas didžiausias teigiamas rodiklių pokytis – profesiniame mokyme, stažuotėje bei neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinime.

Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas

Nuo 2022 m. liepos mėn. atsirado nauja paramos mokymuisi priemonė – bedarbiai ir užimti asmenys gali įgyti aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir kompetencijas pagal profesinio mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas, kurios įtrauktos į Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą.

Į šį sąrašą įtrauktos kvalifikacijos, kurios atitinka ne žemesnį nei IV Lietuvos kvalifikacijos sandaros lygį, ir jas atitinkančios kompetencijos, susijusios su investavimu į mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą bei inovacijas ir su Vyriausybės nustatytais prioritetinėmis Lietuvos MTEPI raidos kryptimis.

Naujoje priemonėje per pusmetį jau dalyvavo 1,6 tūkst. asmenų, iš jų – 24,2 proc. sudarė užimti asmenys, siekiantys patobulinti turimą ar įgyti naują paklausią kvalifikaciją arba kompetenciją. Daugiausiai jas siekė įgyti 30-44 m. amžiaus asmenys – 56,3 proc. ir jaunimas iki 29 m. – 37 proc.

Daugiausiai asmenų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų siekė įgyti informacijos ir ryšių technologijų (1390) ir kompiuterijos (110) srityse.

Profesinis mokymas

Pernai naujas profesijas įgijo 11,9 tūkst. darbo ieškančių asmenų – tai du kartus daugiau nei 2021 m. Darbo rinkai reikalingas profesines kvalifikacijas ir kompetencijas daugiausiai įgijo 30-44 m. asmenys (40 proc.), vyresni 45 metų amžiaus sudarė – 38,3 proc., ilgalaikiai bedarbiai – 19 proc., jaunimas iki 29 m. – 21,8 proc. Daugiausiai darbo ieškančių asmenų mokėsi pagal transporto paslaugų, paslaugų asmenims, socialinės gerovės bei verslo ir administravimo, švietimo sritims priskiriamas programas.

Populiariausios profesinio mokymo programos išliko panašios kaip 2021 m. – tai socialinio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa, motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojų mokymo programa pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti skubos tvarka, apskaitininko, sandėlininko, slaugytojo padėjėjo modulinės profesinio mokymo programos. Pernai profesinio mokymo trumpalaikiai ir ilgalaikiai integracijos rodikliai didėjo apie 7 proc., palyginti su 2021 m. Profesinį mokymą baigę daugiausiai įsidarbino po 6 mėn. – 79,3 proc.

Pameistrystė

Jos apimtys padidėjo 3,4 karto, palyginti su 2021 m. Į pameistrystės mokymo formą įsitraukė 499 darbo ieškantys asmenys, daugiausiai (40,1 proc.) – jaunimas iki 29 m.

Šioje priemonėje populiariausios mokymo programos buvo paslaugų sektoriuje – tai šunų kailio priežiūros ir kirpimo (51), pardavimų vadybininko (46), virėjo (41), draudimo produktų pardavimo (36), kambarių tvarkytojo (22). Integracijos į darbo rinką rodiklis po 12 mėn. – 80,5 proc. (2021 m. – 75,7 proc.).

Pameistrystė – tai mokymasis realioje darbo vietoje sudarant su darbdaviu pameistrystės darbo sutartį. Ši priemonė ne tik įgalina darbo ieškantį asmenį ugdyti darbo rinkoje paklausias kompetencijas, bet ir leidžia darbdaviui užsiauginti darbuotoją, žinantį konkrečios įmonės bei darbo vietos ypatumus.

Ši priemonė vis labiau populiarėja ir tarp darbdavių ir norinčių įgyti naują profesiją. Pastaraisiais metais vis paklausesnės neformaliosios suaugusiųjų švietimo programos, nes per pakankamai trumpą laiką parengiamas tinkamas darbuotojas.

Stažuotė

Tai yra neatlygintinas darbo praktikos laikotarpis pas darbdavį, kurios metu galima atkurti ar patobulinti darbo įgūdžius pagal turimą profesinę kvalifikaciją. Ji organizuojama asmenims, kurie ne mažiau kaip 6 mėnesius iš eilės nedirbė pagal turimą profesinę kvalifikaciją ar kompetenciją.

Stažuotes rinkosi 2,2 karto daugiau darbo ieškančių asmenų nei 2021 m. →

Šioje priemonėje dalyvavo 495 asmenys ir daugiausiai (45,1 proc.) – jaunimas iki 29 metų. Didžioji dauguma (86,5 proc.) jaunuolių buvo ilgalaikiai bedarbiai.

Stažuotę įgyvendino 423 darbdaviai, daugiausiai – iš didmeninės ir mažmeninės prekybos bei žemės ūkio, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, apdirbamosios gamybos įmonių.

Stažuotė įmonėse padėjo patobulinti ar atkurti darbo įgūdžius pardavėjams, virėjams, apskaitininkams, buhalteriams, socialiniams darbuotojams, C kat. transporto priemonių vairuotojams, mašinų remonto šaltkalviams ir administracijos darbuotojams. Integracijos į darbo rinką rodiklis po 12 mėn. – 60,9 proc. (2021 m. – 46,3 proc.).

Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas

Nuo 2022 m. sausio 1 d. pasikeitus kompetencijų vertinimo tvarkai, kai asmuo norintis dalyvauti savo turimų kompetencijų vertinime ir įgyti kvalifikaciją, turi kreiptis tik į teikėjus pagal patvirtintą sąrašą, sumažėjo nukreiptų asmenų į šią priemonę.

Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo priemonėje dalyvavo 1,9 karto mažiau asmenų nei 2021 m. Tarp dalyvių daugiausiai – 37 proc. jauni mo iki 29 m.

Kompetencijos pripažintos 181 asmeniui pagal 45 mokymo programas. Nuo liepos 1 d. leidžiama kompensuoti asmens kelionės išlaidas iki organizacijos, kur vertinamos kom-

petencijos. Todėl antroje metų pusėje beveik du kartus daugiau asmenų rinkosi galimybę pripažinti turimas kompetencijas nei metų pradžioje.

Neformalusis suaugusiųjų švietimas

Ši nauja paramos mokymuisi priemonė atsirado nuo 2022 m. liepos 1 d. Per pusmetį jau dalyvavo 551 klientas. Daugiausiai – 30-44 m. amžiaus asmenys – 43,9 proc., jaunimas iki 29 m. – 35,4 proc.

Populiariausios buvo transporto paslaugų bei informacijos ir ryšio technologijų švietimo sričių mokymo programos – tai įvairių kategorijų vairuotojų, duomenų analitikos, programavimo pagrindų, automatinio testavimo mokymai.

Neformalusis suaugusiųjų švietimas skirtas bedarbiams ir užimtiems asmenims kvalifikacijai tobulinti arba kompetencijoms įgyti pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas, tarp jų – ir pagal aukštojo mokslo studijų programos dalį (studijų modulį), taip pat užsieniečiams mokytis valstybinės kalbos.

2022 m. stebima neformaliojo mokymo apimčių augimo tendencija susijusi su šiuo metu vis didesniais reikalavimais, keliamais darbo jėgai bei naujų kompetencijų poreikiu.

Neformalusis suaugusiųjų švietimas trunka pakankamai trumpai, todėl asmuo, įgijęs atitinkamą kompetenciją, gali greitai pradėti dirbti. Siekiant greičiau į šalies darbo rinką integruoti pabėgėlius ukrainiečius sudaryta galimybė jiems mokytis valstybinės lietuvių kalbos. Pernai jos mokėsi 93 ukrainiečiai.

Pagalba norintiems sugrįžti į darbo rinką

Įdarbinimas subsidijuojant

Įdarbinimo subsidijuojant priemone pasinaudojo 7,8 tūkst. darbdavių. Į darbo rinką padėta sugrįžti 15,8 tūkst. asmenų – 6,6 tūkst. daugiau nei 2021 m. Iš jų daugiausiai buvo vyresni nei 50 metų žmonės – 6,1 tūkst., jaunimas iki 29 m. – 4,3 tūkst., ilgalaikiai bedarbiai – 3,5 tūkst., neįgalieji – 1,2 tūkst.

Daugiausiai šie klientai įsidarbino pagalbiniais darbininkais (1741), pardavėjais (640), virėjais (612), valytojais (592), pardavimo vadybininkais (542) ir kt. Po 12 mėn. dirbo 70,8 proc. baigusią šią priemonę.

Darbo įgūdžių įgijimas

Išaugo tiesiogiai darbo vietoje praktikos besisemiančių vyresnio amžiaus asmenų skaičius – jie sudarė 18,5 proc. (2021 m. – 16 proc.). Darbo įgūdžius įgijo daugiau nei 1 tūkst. klientų – 22,9 proc. daugiau nei anksčiausiais metais. Daugiausiai praktikos įgijo

(42,6 proc.) jaunimas iki 29 m. (2021 m. – 64,3 proc.).

Darbo įgūdžių poreikis labiausiai buvo aktualus asmenims, įgijusiems apskaitininko (134), virėjo (52), vairuotojo–ekspeditoriaus (63), slaugytojo padėjėjo (40), sunkvežimio vairuotojo (38) ir socialinio darbuotojo padėjėjo (37) kvalifikacijas. Darbo įgūdžių įgijimo priemonė yra efektyvi – ją baigę po 12 mėn. dirba beveik 76 proc. asmenų.

Parama judumui

Paramos judumui priemone dalyvavo 5,7 karto daugiau darbo neturinčių asmenų (10, 7 tūkst.), palyginti su 2021 m. Tai lėmė nuo 2022 m. liepos 1 d. įsigalioję Užimtumo įstatymo pakeitimai, leidžiantys kompensuoti bedarbių vykimą į darbo pokalbį kelionės išlaidas bei aktyvesnis darbo neturinčių asmenų dalyvavimas remiamo įdarbinimo, stažuotės, individualiuose ar grupėms konsultaciniuose užsiėmimuose, kuriems buvo dengiamos ir kelionės išlaidos.

Paramos judumui priemonė išlieka aktuali ir paklausi daugėjant įsidarbinusių ne savo gyvenamojoje vietoje skaičiui, taip pat ir dėl susisiekimo problemų atokesniuose šalies regionuose. Daugiausiai šia priemone pasinaudojo vyresnių nei 50 m. asmenų – 35,1 proc., jaunimo iki 29 m. – 23,4 proc.

Parama verslui kurti

Pernai įsteigta 237 naujų darbo vietų sau (2021 m. – 717). Daugiausiai – Vilniaus (77) ir Kauno (63) apskrityse, Klaipėdos – 25 ir Panevėžio – 24. Gavę subsidijas, darbo vietas sau sukūrė kosmetologai (13), fotografai ir staliai (po 8), automobilių šaltkalviai, siuvėjai, virėjai (po 6), baldžiai, kirpėjai (po 5) ir kt. Praėjus 36 mėn. nuo vietos įsteigimo, išlieka net 98,6 proc. veikiančių vietų.

Įsigaliojus Užimtumo įstatymo pakeitimams, savarankišką užimtumo rėmimą nuo 2022 m. liepos 1 d. pakeitė į skaitmeninės, žaliosios ir žiedinės ekonomikos tikslus orientuota parama verslui kurti.

Pokyčius verslo kūrimo srityje paskatino pasaulinės tendencijos skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos plėtroje ir siekis mažinti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) poveikį. Būtent tokios krypties darbo vietoms steigti bus teikiama finansinė parama.

Nuo šiol darbo vietą galima steigti ne tik sau, bet ir kitam bedarbio statusą turinčiam asmeniui įdarbinti. Šiomis permainingomis siekiama suteikti ir verslumo žinių, kurios padėtų įsteigti tvarias darbo vietas.

2022 m. savarankiško užimtumo rėmimo ir paramos verslui kurti paraiškų atrankos konkursai nebuvo skelbti, buvo vykdoma anksčiau konkursų metu atrinktų ir pasirašytų savarankiško užimtumo rėmimo sutarčių įsipareigojimų vykdymo kontrolė.

Vietinių užimtumo iniciatyvų projektai

Vietinės užimtumo iniciatyvos (VUI) įgyvendinamos aukščiausio nedarbo teritorijose. Valstybės paramai padedant skatinamas smulkusis ir vidutinis verslas, plėtojama gamyba ir kuriamos naujos paslaugos gyventojams suteikiant realią pagalbą darbo neturintiems asmenims.

2022 m. darbdaviai įsteigė 130 naujų darbo vietų – 233 mažiau nei 2021 m. Daugiausiai įsteigta Vilniaus (85) ir Utenos (32) apskrityse. Darbo vietos sukurtos metalinių gaminių dažytojams, plataus profilio statybininkams, mikroautobuso ir automobilio vairuotojams, krautuvo vairuotojams.

Iš viso į įsteigtas naujas darbo vietas ir įsteibimas anksčiau įsteigtas įdarbinta 714 bedarbių, daugiausiai (49,2 proc.) – vyresnių nei 45 m. asmenų. Praėjus 36 mėn. nuo įsteigimo, išlieka net 98,2 proc. nepanaikintų darbo vietų.

Jau nuo 2001 metų veikiančios VUI spėjo iš esmės pasikeisti, o prie supaprastinamų sąlygų prisitaikė ir darbdaviai. Pastaraisiais metais daugėjo atvejų, kada valstybės paramą siekta gauti kuriant mobilias darbo vietas, nebūtinai orientuotas į vietos bendruomenės telkimą ar nedarbo problemų sprendimą aukščiausio nedarbo teritorijose.

Nuo liepos 1 d. iš esmės pasikeitė sąlygos Vietinių užimtumo iniciatyvų projektams įgyvendinti – labiau akcentuojamos iniciatyvos, kurios padeda sutelkti būtent vietos bendruomenės ir socialinius partnerius didinti užimtumą bei švelninti nedarbo padarinius aukščiausio nedarbo teritorijose. Taip pat daugiau teisių suteikta Tarnybai vertinant ir nustatant tas gyvenamąsias vietas, kurios išsiskiria ypač dideliu nedarbu, o tuo pačiu sudarant palankesnes sąlygas bent tose vietovėse veikiančioms darbdaviams kurti darbo vietas vietos gyventojams, kuriems pasiekti darbdavius kituose regionuose dėl susisieki-mo ar kitų problemų yra sudėtinga.

Todėl 2022 m. vėl grįžta prie VUI projektų esmės – atskirų teritorijų gyventojų užimtumo skatinimo. Paraiškų atrankai buvo pateikta 50, į finansuojamų VUI projektų sąrašą buvo įtraukta 14 projektų, kurie bus įgyvendinami teritorijose, kurioje nedarbas šalies vidutinį nedarbo lygį viršija 1,3 karto. Paraiškas pateikusios įmonės veiklą vykdo įvairiose srityse – statybų sektoriuje, kelių ir automagistralių tiesimo, medienos gaminių gamybos ir ruošos, atliekų tvarkymo ir kt.

Darbo vietų steigimo subsidijavimas

Ši priemonė padeda į darbo rinką sugrįžti neįgaliesiems, sukūrus naujas ar pritaikius esamas darbo vietas pagal jų poreikius. Įsteigta 50 naujų darbo vietų negalią turintiems asmenims, 2021 m. – 147 vietos. Padedant subsidijomis darbdaviai įkūrė maisto produktų gatvės pardavėjo, pakuotojo, transporto priemonių vairuotojo, dekoracijų dažytojo, virėjo ir kt. darbo vietas. →

Galimybė darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimo (DVS) paraiškas teikti per administracinių ir viešųjų paslaugų portalą „Elektroniniai valdžios vartai“ sudomino šalies darbdavius. Atrankai buvo pateikta 114 paraiškų 3,8 mln. eurų sumai. Į finansuojamų DVS projektų sąrašą buvo įtrauktos 39 paraiškos.

Šiuose projektuose darbdavių vykdomos veiklos įvairios: statyba, reklama, viešasis maitinimas, apgyvendinimo paslaugos, baldų gamyba, taksi veikla, tekstilės ir kailių gaminių skalbimas ir (sausasis) valymas, medienos ruošą ir kt. Tai sudaro galimybes įdarbinti taip pat įvairių profesijų darbo ieškančius asmenis: laboratorijos vedėjus, virėjus, kepėjus, mechanizatorius, vairuotojus, suvirintojus, ekskavatoriaus mašinistus, skalbėjus ir t.t.

Užimtumo didinimo programos

Jos padeda spręsti ilgalaikių bedarbių ir vyresnio amžiaus asmenų užimtumo problemas. Šiose programose dalyvavo 4,5 tūkst. asmenų, iš jų – 3 tūkst. suteiktas laikinas užimtumas, 1,5 tūkst. – motyvavimo ir skatinimo paslaugos. Prioritetas buvo teikiamas vyresnio amžiaus, ilgalaikiams bedarbiams, neįgaliesiems ir nekvalifikuotiems asmenims.

Net trečdalis dalyvių po priemonės baigimo nepraėjus nė trimis mėnesiais sėkmingai integravosi į darbo rinką. Aktyviausi – Kauno ir Panevėžio apskričių nedirbantys asmenys. Čia per metus į programą nukreipta daugiau kaip 1 tūkst. asmenų.

Europos socialinio fondo projektai

Tarnybos klientai turėjo galimybę dalyvauti 8 ESF lėšomis finansuojamuose projektuose. „Būk verslus“ sėkmės istorijos dalyvavo ESF finansuojamų projektų konkurse „ŽINGSNIAI 2022“. Dvi geriausios istorijos, kurias išrinko 20 ekspertų komisija, buvo publikuotos portale 15min.lt ir specialiame sėkmės istorijų leidinyje, taip pat buvo pristatomos renginiuose ir Europos Komisijos organizuojamose viešinio kampanijose.

„TAPK – Tavo ateities perspektyvų kūrimas“

Projekto veiklose pradėjo dalyvauti daugiau nei 6 tūkst. ilgalaikių bedarbių, nekvalifikuotų ir turinčių negalią asmenų. Per 2 tūkst. asmenų buvo įdarbinti subsidijuojant, 2,9 tūkst. rinkosi profesinį mokymą, 1 tūkst. pasinaudojo parama judumui, 70 asmenų – neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo priemone.

Per penkerius metus projekto veiklose dalyvavo 18,9 tūkst. ilgalaikių bedarbių. 42,13 proc. dalyvių įgijo kvalifikaciją ir 67,53 proc. įsidarbino.

„Pasinaudok galimybe“

Šis projektas skirtas padidinti vyresnių nei 54 m. amžiaus asmenų galimybes integruotis į darbo rinką ir joje įsitvirtinti. →

Projekto laikotarpiu kvalifikaciją įgijo 6,5 tūkst. (42,41 proc.), įsidarbino 9,7 tūkst. asmenų (63 proc.), įdarbinti subsidijuojant – daugiau nei 8,3 tūkst. projekto dalyvių.

„Nauja pradžia“

Projektas skirtas ilgalaikiams, nekvalifikuotiems ir negalią turintiems bedarbiams. Veiklose pradėjo dalyvauti 18,1 tūkst. asmenų, daugiausiai – įdarbinimo subsidijuojant (7,7 tūkst.) ir profesinio mokymo (5,9 tūkst.) programose. Taip pat buvo finansuojamos darbo įgūdžių ir kompetencijų įgijimo, stažuotės, pameistrystės, paramos judumui priemonės.

„Jaunimo užimtumo skatinimas“

Tai – projektas nesimokančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam 16–29 metų jaunimui sparčiau integruotis į darbo rinką. Pernai paramos mokymuisi ir remiamojo įdarbinimo priemonėse pradėjo dalyvauti 2,6 tūkst. jaunuolių, daugiausiai – 1,4 tūkst. įdarbinti subsidijuojant, 0,5 tūkst. – įgijo profesijas ir 0,3 tūkst. – darbo įgūdžius darbo vietose.

„Jaunimo socialinių kompetencijų ugdymas“

Šiuo projektu buvo siekiama sumažinti nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio 15–29 metų amžiaus jaunimo skaičių įgyvendinant ankstyvosios intervencijos ir aktyvumo skatinimo priemones.

Per projekto įgyvendinimo laikotarpį projekte veiklose dalyvavo 13,5 tūkst. jaunuolių iki 29 metų. 56,6 proc. jaunų asmenų gavo pasiūlymą dėl darbo, tolesnio mokymosi, pameistrystės ar stažuotės. Projektas baigėsi 2022 m. balandžio 30 d.

„Būk verslus“

Projekto tikslas – padidinti darbo neturinčių asmenų užimtumą remiant darbo vietų steigimą. 2022 m. įsteigtos 399 naujos darbo vietos, iš kurių savarankiško užimtumo rėmimo – 243, darbo vietų steigimo subsidijuojant – 47 ir pagal VUL projektus – 109. Projekto laikotarpiu į įsteigtas naujas darbo vietas numatoma įdarbinti per 2,2 tūkst. asmenų.

„Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelis“

Projekto tikslinė grupė – vyresni nei 30 metų ilgalaikiai bedarbiai, piniginės socialinės paramos gavėjai arba turintys teisę gauti piniginę socialinę paramą. Jiems buvo teikiamos socialinės ir motyvavimo paslaugos, jie galėjo dalyvauti bandomojoje praktikoje, taip pat aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse.

Pernai veiklose pradėjo dalyvauti 238 asmenys, iš jų – 4 įgijo profesiją, 128 įdarbinti subsidijuojant ir 39 pasinaudojo paramos judumui.

Projekto įgyvendinimo laikotarpiu veiklose dalyvavo 997 asmenys, iš jų – 430 grįžo į darbo rinką. Projektas baigėsi 2022 m. gruodžio 30 d.

„Profesinė rehabilitacija“

2022 m. gruodžio 31 d. baigėsi ESF lėšomis finansuojamas ketverius metus įgyvendintas projektas „Profesinė rehabilitacija“. Jo programose dalyvavo 1069 neįgaliųjų. Jiems buvo nustatytas nuo 0 iki 55 proc. darbingumo lygis, ir jie pirmą kartą kreipėsi į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą dėl darbingumo lygio nustatymo. 91,39 proc. projekto dalyvių sėkmingai baigė ESF remiamas profesinės rehabilitacijos programas, 59,98 proc. – pradėjo dirbti.

Jaunimo užimtumo didinimas

Jaunimo situacija darbo rinkoje

2023 m. sausio 1 d. registruota 29,6 tūkst. darbo neturinčių asmenų iki 29 m. – tai 3 proc. mažiau nei prieš metus. Jaunuoliai iki 29 m. sudarė beveik penktadalį (19 proc.) visų klientų.

Daugiausiai nedirbančio jaunimo iki 29 m. – Kauno (10,3 proc.), Akmenės r. (9,5 proc.), Visagino (9,2 proc.) savivaldybėse. Mažiau – Neriningoje (2,9 proc.), Pagėgiuose (3,2 proc.).

Pernai dirbti pradėjo 54,9 tūkst. jaunuolių iki 29 m. – tai trečdaliu (31,2 proc.) mažiau nei 2021 m. Penktadaliu (19,5 proc.) mažiau rinkosi savarankišką veiklą pagal verslo liudijimus – 9,3 tūkst. jaunų asmenų.

Tačiau net 86,1 proc. daugiau per metus įsitraukė į aktyvios darbo rinkos politikos priemones (11,5 tūkst. jaunuolių), palyginti su 2021 m. Dauguma jų – 4,8 tūkst. pasinaudojo remiamo įdarbinimo priemonėmis. Juos įdarbinusiems darbdaviams mokėta subsidija daliai darbo užmokesčio kompensuoti.

Daugiau nei ketvirtadalis jaunimo rinkosi paramą mokymuisi. Daugiausiai – 3,9 tūkst.

pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų, 200 įsidarbino pagal pameistrystės darbo sutartį, 223 stažavosi, 67 pasitikrino įgytas kompetencijas ir įgijo jas patvirtinantį diplomą ar pažymėjimą, 195 – mokėsi pagal neformalias suaugusiųjų švietimo programas, 578 – įgijo aukštą pridėtinę vertę kuriančią kvalifikaciją ar kompetenciją.

Dar 2,5 tūkst. jaunuolių rado lūkesčius atitinkančias darbo vietas, tačiau nutolusias nuo jų gyvenamosios vietos, todėl buvo skirta parama kelionės išlaidoms kompensuoti pagal paramos judumui priemonę.

Jaunimo integracijos į darbo rinką efektyvumas, baigus paramos mokymuisi ir remiamo įdarbinimo priemones, buvo aukštesnis nei 2021 m. Didžiausi augimo pokyčiai fiksuoti remiamo įdarbinimo priemonėse – jose dalyvavo 2,1 tūkst. daugiau jaunuolių.

Jaunimo darbo centrai

Jaunimo darbo centruose (JDC) informavimo ir konsultavimo paslaugos suteiktos 23,6 tūkst. asmenų. Telefonu, el. paštu ir internetu konsultuota 17,9 tūkst. jaunimo darbo rinkos, studijų programų, profesijos pasirinkimo ir kitais klausimais.

Individualiai konsultuota per 5 tūkst. asmenų. Norintys užsiregistruoti Užimtumo tarnyboje buvo informuojami apie reikalingus pateikti dokumentus, socialines garantijas, jaunimui

teikiamas galimybes dalyvauti Užimtumo tarnybos įgyvendinamuose projektuose.

JDC lankytojai buvo mokomi, kaip naudotis Užimtumo tarnybos elektroninėmis paslaugomis, nuolat informuojami apie galimybes dalyvauti renginiuose, verslumo bei motyvacijos skatinimo užsiėmimuose, įvairiose savanoriškose veiklose, įgyti kompetencijų socialinių partnerių organizuojamuose mokymuose.

Organizuoti motyvavimo, mokomieji ir su partneriais užsiėmimai: „Pasimatuok profesiją“, „Aš – galiu!“, „Karjeros planavimas – kam to reikia?“, „Nuo verslo idėjos iki jos įgyvendinimo“, „Savanorystės galimybės Lietuvoje“ ir kt. Įvairiuose renginiuose dalyvavo per 11,4 tūkst. jaunuolių.

Regioniniai karjeros centrai

Įvertinus regioninio karjeros centro Alytaus „Karjeras“ sėkmingą veiklą nuo 2019 m. ir atsižvelgiant į gerąją užsienio šalių praktiką, veiklą pernai pradėjo 14 regioninių karjeros centrų (RKC) „Karjeras“. Tai – bendras Tarnybos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro projektas „Kokybiškų karjeros paslaugų teikimas realioje ir virtualioje aplinkoje“.

Šių centrų tikslas – darniai apjungti savivaldos, mokyklų ir socialinių bei verslo partnerių profesinio orientavimo veiklas siekiant efektyvių, plataus profilio profesinio orientavimo paslaugų jaunimui – karjeros ugdymo, profesinio veiklinimo, konsultavimo bei informavimo. 11 RKC finansuojami iš projekto lėšų. Trys regioniniai karjeros centrai veikia Užimtumo tarnybos iniciatyva siekiant kuo didesnio paslaugų prieinamumo.

„Karjeras“ jaunimui nuo 14 m. suteikia profesinio orientavimo konsultacijas, galimybę „pasimatuoti profesiją“, įsitraukti į savanoriškas veiklas padedant mokyklose dirbantiems karjeros specialistams, RKC karjeros konsultantams ir veiklinimo koordinatoriams bei socialiai atsakingiems verslininkams.

Pernai 7,6 tūkst. klientų suteiktos individualios konsultacijos karjeros planavimo, studijų, profesijos, mokomųjų dalykų pasirinkimo bei

savęs pažinimo temomis, iš jų – 7 tūkst. moksleivių ir jaunų asmenų iki 29 metų bei 565 vyresniems nei 30 m.

Informaciniuose, motyvaciniuose ir profesiniuose užsiėmimuose dalyvavo per 34,5 tūkst. RKC klientų, iš jų – 34,1 tūkst. mokinių ir jaunuolių iki 29 m. bei 409 vyresnio amžiaus asmenys.

2022 m. sudarytos 227 bendradarbiavimo sutartys su socialiai atsakingomis institucijomis ir verslu. Informacija apie regioninių karjeros centrų „Karjeras“ vykdomą veiklą pateikiama internetiniame puslapyje www.karjerau.lt, socialiniuose tinkluose.

Vidaus kontrolė

Vidaus kontrole siekiama, kad Tarnyba laikytųsi teisės aktų reikalavimų; saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų; vykdytų veiklą laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu; teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

Tarnybos vidaus kontrolės auditą 2022 m. atlikusi Socialinės apsaugos ir darbo ministerija visus jos elementus įvertino labai gerai. Ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose buvo įvertintos vidaus kontrolės sistemos, kurias sudaro 5 tarpusavyje susiję pagrindiniai elementai: kontrolės aplinka, rizikos vertinimas, kontrolės veikla, informavimas ir komunikacija bei stebėseną.

Tarnybos vidaus kontrolės aplinkos įvertinimas – 82 proc. Tai – vienas geriausių rezultatų tarp audite dalyvavusių institucijų.

Patikrinimai ir stebėsena

Darbo rinkos paslaugų ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių patikrinimai ir stebėsena buvo vykdomi pagal patvirtintą rizikų sąrašą.

Atlikta 12 planinių vidaus patikrinimų: de minimis – valstybės pagalbos suteikimo, darbo rinkos paslaugų teikimo, remiamo įdarbinimo, konsultavimo grupėms organizavimo, profesinio mokymo organizavimo, profesinės reabilitacijos organizavimo, paramos darbo vietoms steigti paraiškų vertinimo, bedarbio statuso nutraukimo, darbo rinkai besirengiančio statuso suteikimo.

Apibendrinus patikrinimų, skundų ir stebėsenos rezultatus, priežiūra nukreipta rizikingiausiomis sritims, kad būtų pašalinti dažniausiai pasitaikantys pažeidimai efektyviau naudojant žmogiškuosius išteklius.

Metų pabaigoje identifikuotos rizikingiausios sritys, kurioms bus skirtas didžiausias dėmesys 2023 m. Tai – savarankiškos darbo paieškos organizavimas, asmens registracija ir išregistravimas (teisingi ir laiku gauti duomenys), darbo ieškančio asmens apsilankymo kortelės duomenų individualizavimas ir išsamumas bei dokumentų teisingumas.

Antrąjį ketvirtį, pradėjus naują veiklą, buvo vykdomi subsidijos gavėjų, kurie sudarė materialines ir teisines sąlygas naujai steigiamoms darbo vietoms, patikrinimai. Patikrinta 110 subsidijos gavėjų.

Dokumentų valdymas

Dokumentų valdymo srityje didžiausias dėmesys buvo skiriamas vidiniams procesams tobulinti, skaitmeninių dokumentų srautui didinti ir archyvinių dokumentų saugojimo patalpoms optimizuoti.

Sukurti 3 nauji vidiniai procesai ir patobulinti 5 esami. Vidinių automatizuotų procesų tikslas – kuo paprasčiau, efektyviau ir nekuriant popierinių dokumentų atliepti įstaigos poreikius. Organizacijos viduje naudojamame „Žinių banke“ kaupiama darbuotojams aktuali dokumentų rengimo, tvarkymo, vidinių procesų naudojimo informacija, kuri nuolat pildoma.

Vis daugiau dokumentų klientai gali teikti naudodamiesi Tarnybos informacinės sistemos paslaugomis arba per elektroninius valdžios vartus.

2022 m. klientams sudaryta galimybė e. pristatymo sistemos priemonėmis teikti Darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimo, Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų paraiškas, Atvykimo išmokos ir išmokos darbdaviams, pritraukusiems darbuotoją iš užsienio, prašymus. Tai patogiau ne tik klientams, tačiau ir Užimtumo tarnybos darbuotojams – dokumentų administravimas tampa paprastesnis ir efektyvesnis. →

Apskaityta daugiau nei 700 tūkst. dokumentų. Iš jų – per 440 tūkst. skaitmeniniai. Pasiektas skaitmeninių dokumentų srauto lygis nuo visų dokumentų – 62,61 proc., kuris parodo, kad skaitmeniniai dokumentai tampa ne išimtimi, o kasdienybe.

Skaitmeniniai vidaus dokumentai pernai sudarė 64,35 proc., o siunčiami dokumentai – 91,62 proc. Užimtumo tarnybos skyriuose panaikintos 6 archyvinės patalpos, sunaikinta 86,15 tonos popierinių dokumentų – du kartus daugiau nei 2021 m. (sunaikinta 41,7 tonos).

2023 m. pagrindinis tikslas dokumentų valdymo srityje išlieka panašus – didinti galimybes klientams kuo paprasčiau teikti dokumentus Tarnybai, o įstaigos viduje – kuo efektyviau valdyti vidinius procesus mažinant popierinių dokumentų skaičių.

Žmogiškųjų išteklių valdymas

Darbuotojų kompetencijų tobulinimas ir mokymai organizacijoje tapo nuolatiniu procesu. Mokymuose bent kartą dalyvavo beveik visi Tarnybos darbuotojai (93,3 proc.). Tai – beveik dvigubai daugiau nei 2021 m. (56,2 proc.).

Didžiausias dėmesys – atvejo metodikos įgyvendinimo, paslaugų darbdaviams pristatymo, žaliosios ekonomikos ir vidurinės gran-

dies vadovų vadovavimo ir lyderystės įgūdžiams tobulinti, gebėjimams vesti paveikius užsiėmimus.

Tarnybos komanda buvo pripažinta kaip aktyviausiai kaupianti žinias Specialiųjų tyrimų tarnybos e. mokymo platformoje. Sustiprintas vidinis lektoriavimas. Trigubai išaugo vidinių lektorių skaičius – dabar jų yra 34, 2021 m. buvo 10. Taip pat padvigubėjo ir dalyvių skaičius.

Pandemijos laikotarpis padėjo sėkmingai įvaldyti nuotolinių mokymų būdą. Siekiant maksimaliai išnaudoti mokymams skirtą laiką dažnai jie organizuojami tokiu formatu. Nuo 2022 m. naujiems darbuotojams padeda ne tik kartu dirbanti komanda, bet ir specialiai adaptacijos periodui paskirtas mentorius bei interaktyvi Naujoko knyga.

Siekiant greitesnių ir efektyvesnių sprendimų priėmimo procese, kad jis būtų trumpesnis, mažėtų darbo krūvio atotrūkis, peržiūrėtos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės organizuojančių skyrių funkcijos.

Pirmą kartą Darbo tarybos rinkimai organizuoti balsuojant elektroniniu būdu. Dalyvauta Žmogiškųjų išteklių strategijos ir vidinės komunikacijos tarpusavio pagalbos projekte „Užimtumo tarnybos darbuotojų įgalinimas“, kuriame ekspertai iš Europos šalių dalijosi savo patirtimi rengiant ir įgyvendinant žmogiškųjų išteklių valdymo strategiją.

Teisės aktų tobulinimas

Pagrindinis Tarnybos veiklą reglamentuojantis teisės aktas – Užimtumo įstatymas – pernai iš esmės buvo pakeistas net du kartus.

Gegužę priimti pakeitimai darbo rinkos paslaugų srityje – registravimo, konsultavimo, individualios užimtumo veiklos planavimo, iš esmės atnaujintas tinkamo darbo ir tinkamo darbuotojo apibrėžimas, asmenims, turintiems objektyvių kliūčių įsidarbinti, suteikta teisė į naują darbo rinkai besirengiančio asmens statusą.

Daug dėmesio skirta paramai mokymuisi – patobulintos ne tik jau įgyvendinamos paramos mokymuisi priemonės, bet ir numatytos naujos – neformalusis suaugusiųjų švietimas, į kurį patenka ir valstybinės kalbos mokymosi organizavimas, ir aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas.

Keitėsi paramos darbo vietoms steigti priemonė – savarankiško užimtumo rėmimo priemonę patobulinant į paramą verslui kurti, tokiu būdu sudaryta galimybė steigti darbo vietą ne tik sau, bet ir kitam bedarbiui.

Liepą priimti Užimtumo įstatymo pakeitimai, orientuoti į negalią turinčių asmenų užimtumo didinimą. Patobulintos remiamo įdarbinimo priemonės, nustatyta galimybė darbdaviams, įdarbinusiems negalią turinčius asmenis, gauti subsidiją darbo asistento išlaidoms, paramos darbo vietų steigimo priemonė pakeista į paramą darbo vietoms pritaikyti atsižvelgiant į asmens negalios pobūdį. Lygiaagrečiai pripažintas netekusiu galios Socialinių įmonių įstatymas.

Ruošiantis įgyvendinti minėtus įstatymo pakeitimus, atnaujinti beveik visi Užimtumo įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai, kuriems priimti įgaliojimai suteikti Tarnybos direktoriui.

Siekiant aiškumo ir administracinės naštos mažėjimo klientams ir Tarnybos darbuotojams, organizuojantiems paslaugas ir priemones, pagrindiniai aprašai nukreipti dviem kryptimis – viename nustatant darbo rinkos

paslaugų teikimo ir kitame – aktyvios darbo rinkos politikos priemonių teikimo tvarką. Priemonių įgyvendinimo dokumentais maksimaliai numatoma keistis elektroniniu būdu.

Siekiant visų Tarnybos padalinių įsitraukimo į teisės aktų tobulinimo procesus, tokiu būdu tikintis lengviau identifikuoti ir spręsti praktikoje kylančias teisės aktų taikymo problemas, sukurtas kanalas, patvirtinta vieninga siūlymo forma visiems Užimtumo tarnybos padaliniams teikti siūlymus dėl Užimtumo tarnybos direktoriaus priimamų ar priimtų teisės aktų tobulinimo.

Infrastruktūros ir sistemų priežiūra

Pagrindinis 2022 m. veiklos uždavinys buvo perkelti visas informacines sistemas į Informacinės visuomenės plėtros komiteto duomenų centrą. Šio techniškai sudėtingo žingsnio nauda labai didelė – tai nenutrūkstamas sistemų darbas 24/7, kurių darbą užtikrina nepriklausomo maitinimo šaltinių sistemos, dyzeliniai generatoriai ir fizinės saugos priemonės. Jos veikia dubliuotai, o tai užtikrina patikimumą (šiuo metu dviejuose duomenų centruose).

Kitas svarbus žingsnis – įstaigos tinklas prijungtas prie bendro valstybinio duomenų žiedo, kurį teikia Kertinis valstybės telekomunikacijų centras. Duomenų žiedas užtikrina saugų tarpinstitucinių duomenų perdavimą.

Toliau nuosekliai gerinamos darbuotojų darbo sąlygos. Nupirkta 150 naujų nešiojamų kompiuterių su papildomais didelės įstrižainės monitoriais.

Turto valdymas

Optimizuodama administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto naudojimą, Tarnyba sumažino naudojamų administracinių patalpų plotus. Atsisakyta 1203,36 kv. m. ploto Vilniaus mieste esančiuose struktūriniuose padaliniuose, Alytaus, Pasvalio, Švenčionių, Lazdijų ir Naujosios Akmenės skyriuose. 2023 m. toliau numatoma mažinti naudojamų administracinių patalpų plotus kituose struktūriniuose padaliniuose.

Siekiant gerinti aptarnavimo sąlygas klientams bei sudaryti tinkamas darbo sąlygas darbuotojams, pernai kapitaliai suremontuotas administracinis pastatas Vilniuje, L. Asanavičiūtės g. 23. Pastatą numatoma pradėti eksploatuoti 2023 m. antroje pusėje. Kapitalinis remontas atliktas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

2022 m. Vyriausybei įpareigojus viešojo sektoriaus institucijas sunaudojamą energiją sumažinti 20 proc. per artimiausius dvejus metus, Tarnyba apsisprendė nuosekliai keisti vartojimo įpročius ir peržiūrėti energijos taupymo galimybes.

Paskelbus Turto banko ir Finansų ministerijos iniciatyvos „putinOut“ laimėtojus, didelių įstaigų kategorijoje (daugiau nei 2000 kv. m) geriausią rodiklį pasiekė Užimtumo tarnyba, sutaupiusi net 50 proc. elektros sąnaudų. Pasrangos įvertintos 20 tūkst. eurų prizų, kuris bus skirtas pasirinktoms patalpoms atnaujinti.

Finansų valdymas ir apskaita

Nuo 2022 m. sausio 1 d. Veiklos ir Priemonių apskaitos skyriai sėkmingai pradėjo darbą su nauja buhalterinės apskaitos programa Viešojo sektoriaus finansinės apskaitos bendrojo posistemi (FVAIS).

Buhalterinių likučių perkėlimas, tolesnis darbas bei biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų sudarymas vyko sklandžiai. Sėkmingai įvaldyta programos specifika ir ypatumai.

2023 m. pagal LR Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimą Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“ planuojamas buhalterinių apskaitos funkcijų perdavimas Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui (NBFC).

Todėl pagal Vyriausybės 2023 m. sausio 11 d. nutarimą Nr. 30 „Dėl įstaigų valdomų lėšų perkėlimo į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde“ planuojamas piniginių lėšų perkėlimas į sąskaitas valstybės išde.

EURES – laisvas asmenų judėjimas Europoje

Siekiant užtikrinti visapusišką ir išsamų visuomenės informavimą laisvo asmenų judėjimo klausimais pernai suteikta daugiau nei 13 tūkst. konsultacijų, organizuoti 85 informaciniai susitikimai/renginiai EURES veiklos klausimais. Paskelbta 1,9 tūkst. darbo pasiūlymų darbui ES/EEE šalyse narėse ir išsiųsta 1,8 tūkst. struktūrizuotų elektroninių dokumentų, susijusių su nedarbo draudimo išmokos išsaugojimu.

Dalyvauta 189 Europos Komisijos, ES, EEE EURES narių ir Lietuvos organizuojamuose renginiuose, pasikeitimo patirtimi seminaruose, darbo grupių posėdžiuose ir mokymuose.

Ekspertinės žinios „EURESinAction“ renginyje

EURES Lietuva atstovai birželį dalyvavo Europos darbo institucijos (ELA) organizuotame viso tinklo gerųjų patirčių dalijimosi renginyje „EURESinAction“. Pasidalinta praktine patirtimi, susijusia su nedarbo socialinio draudimo išmokos perkėlimo dokumentų administravimu.

EURES Lietuva yra vienintelė šio tinklo narė, kuri priima/išduoda dokumentus ir sprendimus, susijusius su nedarbo socialinio draudimo išmokos perkėlimu Europoje. 2022 m. daugiau nei 400 įstaigos darbuotojų dalyvavo EURES Lietuva specialistų organizuotuose metodinės informacijos sklaidos renginiuose ir mokymuose.

EURES Lietuva komanda lapkritį dalyvavo Ispanijos EURES tarnybos nuotoliniame renginyje Europos darbo dienų platformoje „Gyvenimas ir darbas Baltijos šalyse“. Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai pristatė savo šalių darbo rinkos situaciją ir įsidarbinimo galimybes. Iš viso dalyvavo 2,9 tūkst. asmenų.

EURES Lietuva tapo Švedijos užimtumo tarnybos partnere ir prisideda prie tikslinės judumo programos įgyvendinimo. Tai – profesinio judumo skatinimo priemonė ES piliečiams, kuriems reikia individualios pagalbos ar finansinės paskatos ieškant darbo galimy-

bių kitoje ES šalyje, Norvegijoje arba Islandijoje. Taip pat tai – galimybė darbdaviams rasti motyvuotų ir kvalifikuotų darbuotojų visoje Europoje. Programos lėšomis gali būti finansuojamos kvalifikacijos pripažinimo paslaugos, vykimo į darbo pokalbį ar persikraustymo išlaidos, kalbos kursai. Darbdaviams – naujo darbuotojo integracijos išlaidos.

Europos Komisija kartu su Europos darbo institucija įgyvendino „EU Talent Pool Pilot“ iniciatyvą. Tai – internetinė darbo paieškos priemonė, skirta žmonėms, bėgantiems nuo karo Ukrainoje ir ieškantiems darbo ES.

Europos Komisijos administruojamame Europos darbo mobilumo portale sudaryta galimybė įkelti CV ir būti matomiems Europos darbdaviams. Siekiant plėsti bendradarbiavimą EURES tinkle, organizuoti susitikimai su Švedijos, Suomijos, Norvegijos, Nyderlandų, Kipro, Estijos ir Vokietijos EURES tinklo kolegomis.

Dalyvauta Švietimo mainų ir paramos fondo renginyje „Kartu galime daugiau: ES iniciatyvos + karjeros specialistai“, ES komunikacijos konferencijoje „Kometa“, Europe Direct renginyje „Išnaudok savo galimybes Europoje: nuo savanorystės iki karjeros“, taip pat KTU renginyje „Karjeros dienos 2022 – Wanted“, susitikime su GRETA ekspertais dėl Lietuvos pažangos įgyvendinant Europos Tarybos Konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis vertinimo.

Užimtumo tarnybai tapus vieno langelio principu veikiančio paslaugų centro „International House Vilnius“ partneriu, teiktos konsultacijos anglų ir rusų kalbomis užsienio talentams, kurie siekia karjeros Lietuvoje. Tarnybos paslaugas kontaktiniu ir nuotoliniu būdu teikė EURES nacionalinio koordinavimo ir Priemonių įgyvendinimo organizavimo skyriaus specialistai.

Tarptautinė komunikacija

Su ES valstybinėmis užimtumo tarnybomis (PES tinklas) keičiamasi gera praktika ir inovacijomis. Iš Belgijos, Austrijos ir Estijos gauta ekspertinė parama žmogiškųjų išteklių vystymo strategijos klausimais.

Siekiant kurti ir diegti inovacijas aktyviai buvo vykdomos tarptautinių projektų veiklos. Pradėti nauji ir toliau tęsiami 6 tarptautiniai projektai, kuriuose pagrindinis dėmesys skiriamas inovacijų plėtrai, paslaugų kokybei gerinti ir naujoms paslaugoms kurti, ypač žalos ekonomikos ir skaitmenizavimo srityse.

Atliktas Lietuvos, Italijos ir Maltos jaunimo situacijos tyrimas, sukurta nauja metodika darbui su jaunimu nukreipiant jį link žaliųjų darbų. Dauguma projektų yra orientuoti į jaunimo ir vyresnių nei 50 metų asmenų tikslines grupes.

PES Baltic

Jau aštuonerius metus Užimtumo tarnyba aktyviai bendradarbiauja su Latvijos ir Estijos valstybinėmis užimtumo tarnybomis PES Baltic tinkle ir dalijasi gerosiomis praktikomis. Per metus vyko keturi susitikimai socialiai jautrių grupių integracijos, darbo su darbdaviais, žmogiškųjų išteklių, ir komunikacijos su tikslinėmis grupėmis klausimais. Susitikimų pagrindu inicijuotas paslaugų plėtojimas ir pakeitimai sistemose.

Partnerystė su Rytų šalimis

Orientuojantis į Lietuvos užsienio politikos strategiją, bendradarbiavimas plėtojamas Vystomojo bendradarbiavimo ir Rytų partnerystės regione siekiant dalintis gera praktika individualizuotų paslaugų, veiklos optimizavimo ir bendradarbiavimo su darbdaviais srityse.

Igyvendintos metiniame bendradarbiavimo plane numatytos veiklos su kolegomis iš Azerbaidžano. Bendradarbiavimas tęsėsi su Moldovos ir užmegztas su Albanijos bei Turkijos valstybinėmis užimtumo tarnybomis.

Kampanija „Gal į Lietuvą?“

Iniciatyva „Gal į Lietuvą?“ sėkmingai išplėtė savo veiklas – dalyvavo 7 kontaktiniuose ir 2 nuotoliniuose renginiuose. Kontaktiniai renginiai vyko Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, Ispanijoje, JAV ir Lietuvoje. „Gal į Lietuvą?“ veiklos, Užimtumo tarnybos paslaugos ir situacija darbo rinkoje pristatyta 3,1 tūkst. asmenų auditorijai.

Didinant informacijos pasiekiamumą išplatinta 19 pranešimų, orientuotų į grįžusius ir atvykusius į Lietuvą asmenis. Aktuali informacija tikslinei grupei dažniausiai buvo teikiama socialinėse medijose – „Facebook“ paskyroje ir atnaujintoje internetinėje svetainėje galilietuva.lt. Ši informacija pasiekė daugiau nei 17,5 tūkst. unikalių lankytojų.

Išorinė ir vidinė komunikacija

Žiniasklaidos stebėsenos kokybiniai ir kiekybiniai parametrai rodo, kad Tarnybos pranešimų spaudai skaičius augo, palyginti su 2021 m. jos atžvilgiu užfiksuota daugiausia teigiamų paminėjimų (777), palyginti su VMI ir „Sodra“.

Daugiausia žiniasklaidos dėmesio sulaukė teigiamos naujienos apie kampaniją „Įgalink“. Ši kampanija buvo įgyvendinama kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vytauto Didžiojo universitetu ir nevyriausybinėmis organizacijomis.

Populiariausias pranešimas spaudai – „Užimtumo tarnyba: pasiūlymų ukrainiečiams turi šimtai darbdavių“, kuris buvo išplatintas net 93 žiniasklaidos priemonėse bei pasiekė 49,4 mln. kontaktų auditoriją. Didelio dėmesio sulaukė pranešimai „Ispėtų apie atleidimą darbuotojų dukart daugiau nei pernai“ (81 žiniasklaidos priemonėje), „Seimas pritarė Užimtumo įstatymo pataisoms“ (77), „Pokyčiai šalies užimtumo sistemoje – jau vasarą“ (50), „Užimtumo tarnybos apklausa išryškino ukrainiečių poreikius“ (50).

Daugiausia informacijos fiksuota darbo rinkos (48,5 proc.) tema, antroje vietoje atsidūrė ekspertinė komunikacija (17,4 proc.), o trečiojoje vietoje – valdymo paminėjimai (16,5 proc.).

Daugiausiai informacijos publikuota internetiniuose portaluose, labiausiai išsiskyrė Delfi.lt, kur 488 straipsniuose dominavo Užimtumo tarnybos informacija apie teikiamas paslaugas ir veiklą.

Viešieji ryšiai su visuomene

Nacionaliniams dienraščiams, naujienų portalams internete, TV ir radijo laidoms bei regioninei žiniasklaidai pateikta 540 komentarų ir interviu įvairiais darbo rinkos ir Tarnybos veiklos klausimais. Bendras žiniasklaidos srautas visoje Tarnyboje su regionų žurnalistų paklausimais klientų aptarnavimo departamentams siekė 661 (2021 m. – 677).

Regionuose aktyviausia žiniasklaida buvo Šiauliuose – gauti 43 paklausimai, Klaipėdoje – 34, Panevėžyje – 25. Iš Vilniaus ir Kauno aptarnaujamų teritorijų kreipėsi mažiausiai žurnalistų – atitinkamai 9 ir 10. Dažniausiai šių didmiesčių žurnalistų srautas ateina tiesiogiai į Komunikacijos skyrių.

Ukrainiečių integracija į visuomenę ir darbo rinką pernai tapo viena svarbiausių žiniasklaidos aktualijų. Komunikacijos skyriui, ypač pirmą ir antrą ketvirtį, teko nuolat teikti informaciją apie pabėgėlius iš Ukrainos, jų įdarbinimą ir poreikius.

Užimtumo reforma taip pat labiau aktuali buvo pirmą ir antrą ketvirtį, o metams baigiantis, žurnalistus domino naują besirengiančio statusą įgiję asmenys ir Užimtumo tarnybos darbas su šia tiksline grupe.

Kartu su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie SADM nuo rugsėjo įsitraukta į viešinimo kampaniją #Jokioskirtumo. Parengtos aktualios temos apie neįgaliesiems skirtas darbo rinkos paslaugas ir užimtumo priemones, jų sėkmės istorijas. Paskelbta 11 pranešimų nacionalinėje ir regionų žiniasklaidoje.

Pernai žurnalistus domino numatomi grupės darbuotojų atleidimai, trečiųjų šalių piliečių įdarbinimas ir pokyčiai, ypač antrąjį pusmetį. Darbo rinkos tendencijos, perkvalifikavimo klausimai, kaip ir įprasta kiekvienais metais, išliko tarp svarbiausių aktualijų. Šalyje prasižėjęs energetikos krizei, žurnalistai klausė, kokią įtaką tai daro darbo rinkai ir žmonių užimtumui.

Tarnybos svetainėje per metus paskelbti 172 pranešimai spaudai.

Socialiniai tinklai

Užimtumo tarnybos komunikacijos socialiniuose tinkluose tikslas buvo kokybė ir pasiekiamumas. Per metus naujų sekėjų skaičius prisidėjo beveik 5 tūkst., bendras sekėjų ir mėgėjų skaičius „Facebook“ viršijo 46 tūkst. Šiame socialiniame tinkle paskelbta 330 įrašų ir sukurta 14 renginių.

Regioniniai karjeros centrai „Karjeras“ „Facebook“ pakeitė Jaunimo darbo centrą. Čia paskelbtus įrašus sekė daugiau nei 12 tūkst. pasakyros stebėtojų ir mėgėjų, buvo paskelbti 83 įrašai. Jų pasiekiamumas – 82,7 tūkst. →

„LinkedIn“ tinkle daugiau dėmesio buvo skiriama originalaus turinio kūrimui. Sekėjų skaičius metų pabaigoje siekė apie 1,5 tūkst. Bendras pasiekiamumas – 78,9 tūkst., unikalus lankytojai – 1,263 (+1,757 proc.), sava-rankiškai pradėję sekti – 64 (+6,300 proc.).

Išorinei auditorijai – darbdaviams, sociali-niams partneriams ir valstybinėms instituci-joms buvo siunčiami naujienlaiškiai apie situ-aciją ir pokyčius darbo rinkoje bei aktualijas užimtumo srityje. Parengtas ir išsiųstas 21 naujienlaiškis.

Spalio mėnesį pradėjo veikti nauja Tarnybos svetainė. Lietuvos negalios organizacijų foru-mas savo mokymuose įvardijo svetainės di-zainą kaip pavyzdį kitoms organizacijoms. Pagrindinę informaciją klausos negalią turin-tys klientai gali rasti savo gimtąja kalba. Nau-jienų paveikslėliai aprašomi, todėl neregiai savo programėlėje gali suprasti, kas ten pa-vaizduota.

Paslaugų aprašymai pateikiami trumpai ir aiškiai. Dizainui pasirinktas draugiškas šriftas silpnaregiams, tekstai lygiuojami kairėje, o didinant puslapį iki 200 proc. išlaikomi visi struktūros elementai. Nuo spalio 18 d. iki gruodžio 31 d. svetainėje apsilankė 258,2 tūkst. lankytojų.

Vidinė komunikacija

Padėti vadovams, kad jie galėtų padėti savo komandoms. Toks tikslas vienijo didžiąją dalį organizacijos vidinės komunikacijos veiklų. Palaikant asmeninę vadovų lyderystę, užtik-rintas sistemingos, aiškiai pateikiamos, atvi-ros ir komandai aktualios informacijos srau-tas.

Vystyta jau anksčiau pradėta iniciatyva „Pir-moji diena“, skirta kiekvieną pirmadienį vaiz-do įrašų formatu visai komandai pristatyti or-ganizacijos aktualijas, iššūkius, pasiekimus. Užimtumo tarnybos vadovybė, padalinių va-dovai ir įvairių procesų savininkai pasisakė daugiau nei 30 „Pirmosios dienos“ vaizdo įrašų.

Sėkmingai tęsta organizacijos padalinių va-dovams skirtos mėnesinio naujienlaiškio „Kom-pasas“ iniciatyva. Per metus išleista 11 nau-jienlaiškio numerių. Darbuotojams aktualiais klausimais vidiniame tinkle per metus paskelb-ta daugiau nei 210 pranešimų. Tai daugiau nei 4 pranešimai per savaitę. Darbuotojams jie siūsti ir vidiniame naujienlaiškyje.

Papildomai įsitraukta į kitų padalinių kuria-mus procesus ar produktus: drauge su insti-tucijos vadovybe bei Strategijos ir inovacijų skyriumi rengta institucijos strategija „NEOS“, su Žmogiškųjų išteklių valdymo skyriumi – „Naujoko knyga“, su paskirta Rinkimų komisi-ja organizuoti Darbo tarybos rinkimai ir vyk-dytos kitos veiklos. □

Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Geležinio Vilko g. 3A, LT-03131 Vilnius

+370 5 250 0883 | info@uzt.lt | www.uzt.lt